

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2007

České Budějovice
2008

Jihočeské muzeum, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 387 929 311, Tel./ Fax: 386 356 447
WWW stránky: <http://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-86260-81-5

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2007 bylo do sbírek Jihočeského muzea získáno celkem 11 052 ks nových sbírkových předmětů, zapsaných pod 252 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: vlastním sběrem 7 807 ks předmětů, koupí 3 146 ks, dary 90 ks předmětů a převodem ze starých fondů 9 ks předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílely: oddělení přírodních věd, oddělení společenských věd, archeologické oddělení a oddělení knihovny.

Archeologické oddělení

Záchrannými, předstihovými a systematickými archeologickými výzkumy byl do sbírek získán materiál z 23 archeologických akcí v počtu 2 788 nálezů, a to zejména keramiky, kostí, kovů a skla (23 přírůstkových čísel).

Knihovna

Dle sbírkotvorného záměru rozšiřování fototéky a v rámci fotodokumentace muzejní činnosti, významných událostí a v zájmu dokumentace vybraných témat současnosti bylo do podsbírký fototéky zapsáno celkem 1037 položek v 1. stupni evidence.

Do historických knižních sbírek bylo do 1. stupně evidence zapsáno celkem 20 položek, z toho 15 z velmi zajímavé pozůstalosti architekta Bohumila Krále, který působil v Bechyni. Díky spolupráci se Státním oblastním archivem v Třeboni byly v akvizici pořízené grafické listy vybraných jihočeských autorů.

Do fondu odborné knihovny bylo akvizicemi, nákupy a dary získáno 835 knihovnických jednotek, ze starých inventářů bylo do 1. stupně evidence zapsáno 1357 jednotek regionální literatury.

Díky kontinuálnímu doplňování fondu odborných časopisů bylo zaevidováno 129 titulů odborných časopisů doplňovaných především formou národní a mezinárodní výměny o tituly odpovídající oborům, které jsou dlouhodobě zastoupeny v muzeu.

Oddělení přírodních věd

Sbírkový fond byl doplňován jednak vlastním sběrem v rámci výzkumných a dokumentačních úkolů, jednak nákupy od soukromých osob. Vlastním sběrem bylo pro další odborné zpracování získáno do fondu entomologie cca 800 ks, botaniky 692 ks, mykologie cca 700 ks, geologie 150 ks a zoologie 4 ks. Nákupy bylo získáno do přírodovědných sbírek 2 720 ks, a to do podsbírek geologie 52 ks (soubor minerálů D. Kříže) a botaniky 20 668 ks (herbářové položky cévnatých rostlin od R. Pauliče, V. Chána a J. Ekrta).

Oddělení společenských věd

V roce 2007 bylo získáno celkem 854 nových sbírkových předmětů (192 přírůstkových čísel).

Vlastním sběrem byly získány 2 ks sbírkových předmětů do fondu numismatika a 351 sbírkových předmětů do fondu nejnovějších dějin.

Akvizicí, nákupy a dary bylo získáno 67 předmětů do fondu etnografie, 102 předmětů do fondu uměleckoprůmyslových sbírek, 41 předmětů do fondu numismatiky, 167 předmětů do fondu novějších dějin a 468 předmětů do fondu nejnovějších dějin.

PÉČE O SBÍRKY

Archeologické oddělení

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 23 nových přírůstkových čísel (2 788 předmětů) a 30 čísel sáčků do databáze Záchranné výzkumy.

Do II. stupně evidence zapsáno v programu DEMUS celkem 282 karet. Byly tak zapsány a zkatologizovány veškeré přírůstky za rok 2007.

Byla provedena revize fondu paleolit – mezolit (698 i.č.), neolit – eneolit (48 i.č.), bronz (1142 i.č.).

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových krabic a ve vytváření nových lokačních seznamů (fond středověk, fond Řím a Ohrada).

V roce 2007 bylo konzervováno a restaurováno 55 keramických nádob, 5 torz, 24 tkalcovských závaží a externě 100 kovových předmětů a 86 bronzových hřiven z archeologických výzkumů realizovaných archeologickým oddělením ve Vrcovicích, Březnici, Dobešicích, Kvildě a Přídolí.

Knihovna

Do I. stupně evidence v programu Clavius bylo zapsáno celkem 2192 knižních jednotek. Do II. stupně bylo zkatologizováno celkem 5142 knihovních jednotek. Byla provedena kompletní revize archeologické příruční knihovny a zároveň zkontrolovány a doplněny zápisy 2. stupně tohoto souboru evidence v rozsahu 3364 jednotek. Byl vytvořen nový systém ukládání archeologické literatury do zakoupeného knihovního mobiliáře. Dagmar Fraňková provedla v návaznosti na celkovou revizi doplnění on-line katalogu s údaji o archeologické knihovně. Taktéž zasílala pravidelná hlášení do národního souborného katalogu CASLIN ve správě NK ČR a SKAT – souborného

katalogu uživatelů knihovního systému Clavius, čímž se stala knihovna muzea dostupnější externím uživatelům.

Dle plánu byly provedeny inventury historických knižních sbírek a odevzdány revizní zprávy (celkem revidováno 5308 položek). Pokračovala inventura sbírky fototéka (celkem 3500 položek, revize probíhala v srpnu). Helena Jakešová rovněž uspořádala dalších 3 500 karet 2. stupně do nově budovaného systematického katalogu fototéky.

V červnu a červenci pokračovala inventura podsbírký starých tisků (333 svazků) a těchto dalších podsbírek: rukopisy, mapy a plány (436 položek rukopisů, 1039 map a plánů).

Byl proveden restaurátorský průzkum rukopisů, prvotisků, kramářských tisků, grafiky a map a plánů – celkem 5552 knižních sbírek a na základě prvotního průzkumu a základního ošetření bylo vypracováno 1713 dokumentačních listů s fotozáznamy.

Pokračovalo restaurování ohrožených exponátů z historických knižních sbírek. Byly restaurovány 2 velmi poškozené prvotisky.

Jako každoročně byla s dobrým výsledkem provedena inventura veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží. Jana Klimešová mimo správy skladu publikací pravidelně aktualizovala on-line nabídku publikací muzea na www.muzea.cz a vyřizovala veškeré objednávky muzejních publikací.

Oddělení přírodních věd

Do I. stupně evidence bylo zaneseno celkem 6 340 ks sbírkových předmětů (876 z oboru entomologie, 470 z oboru mykologie, 4 806 z oboru botanika, 183 z oboru geologie, 5 z oboru zoologie). Počet přírůstkových čísel 20.

Do II. stupně evidence bylo zaevidováno celkem 16 554 ks (2 452 ks z oboru entomologie, 13 821 z oboru botanika a 281 ks z oboru geologie). Celkem 14 133 inventárních čísel.

Byla dokončena kompletní přejímací revize fondu geologie (8 300 inventárních položek) a provedena kompletní cyklická revize podsbírký mykologie (15 338 inventárních položek).

Celý herbář, tj. cca 90 000 položek byl rozříděn podle botanického systému, cca 80 % herbářových položek bylo uloženo do nových krabic chránících sbírky před prachem a světlem. U části Kurkovi sbírky (cca 1 000 položek) byla provedena výměna nevhodných papírů. Sbírký byly chemicky ošetřeny proti škůdcům, sbírký botanické entomologické a mykologické byly průběžně ošetřovány vymražováním.

Preparátorka ve spolupráci a podle pokynů odborných pracovníků prováděla především asistenční práce spojené se zpracováním botanických, geologických a mykologických sbírek, průběžně prováděla ošetřování fondů proti škůdcům, asistovala při realizaci výstav. Preparovala 765 ks hmyzu a 2 ks obratlovců.

Oddělení společenských věd

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 854 kusů sbírkových předmětů, z toho, 67 v oboru etnografie, 169 novější dějiny, 468 nejnovější dějiny, 41 numismatika a 109 uměleckoprůmyslové sbírky.

Do II. stupně zapsáno 2 481 položek v oboru numismatika (z toho 2 441 položek tvořila odborná rekatalogizace, zbytek tvořily nové karty).

V programu Demus bylo zpracováno ve fondu uměleckoprůmyslové sbírky 254 položky, ve fondu etnografie 306 položek, ve fondu novějších dějin 472 položky a ve fondu nejnovějších dějin 609 položek.

Byly provedeny a dokončeny plánované periodické revize. Etnograf ukončil 2. etapu revize souboru textilu o celkovém počtu 2 571 ks předmětů. Historička umění ukončila první etapu revize souboru historického skla – revizí prošlo celkem 2 500 položek. V rámci předávací revize nové numismatičce muzea byla provedena kompletní revize podsbírký Numismatika. S výjimkou zápůjčky panu Mgr. Jiřímu Militkému byl fyzicky zrevidován a předán celý fond – 40 465 inventárních čísel (tj. 45 340 sbírkových předmětů).

V podsbírcce Uměleckého průmyslu došlo k uložení souborů skla a zrcadel (celkem 815 ks), jakož i 11 ks kusů nově získaného historického nábytku do nových depozitářů ve Schneiderově ulici a pokračovalo se ve zpracovávání nových lokačních seznamů.

V roce 2007 došlo u podsbírký Etnografie uložené v Ledenicích ke stěhování a ukládání sbírkových předmětů do depozitářů připravených a novým depozitárním nábytkem vybavených v roce 2006. Konkrétně se to týkalo souboru lidového nábytku do té doby umístěnému v depozitáři na tvrzi Žumberk, a dále 912 kusů předmětů v rámci samotného depozitáře v Ledenicích. Dále bylo pokračováno v programu zarámování ikonografického materiálu v celkovém počtu 315 předmětů.

Průběžně docházelo k ukládání sbírkových předmětů vrácených ze zápůjček, popř. zrestaurovaných či v rámci muzea ošetřovaných předmětů – celkem 462 předmětů. Správkyně depozitáře etnografie prováděla fotodokumentaci sbírkových předmětů – 500 ks položek.

V podsbírcce Historie (novější dějiny) bylo do počítačové databáze fondu fotografií Českých Budějovic zpracováno 300 ks fotografií. Dále se pokračovalo v systemizaci fondu fotoalb v 1. stupni evidence a jejich následnému základnímu ošetření a uložení. Takto bylo ošetřeno celkem 26 ks fotoalb (cca 4 862 ks pohlednic). Pokračovalo se v programu skenování fotografií starých Českých Budějovic. Za rok 2007 bylo takto převedeno do počítačové databáze 1 100 fotografií.

V podsbírcce Historie (nejnovější dějiny) bylo provedeno nové uložení souboru textilu do nově zakoupených skříní. Dále bylo průběžně prováděno ukládání nově zapsaných sbírkových předmětů do depozitářů – celkem 285 ks.

V konzervátorských dílnách muzea byla ošetřena a konzervována řada předmětů.

Konzervátor dřeva

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřil následující sbírkové předměty: renesanční truhla 1 ks, obrazový rám 13 ks, kazeta na vějíř 1 ks, části loutek z lipového dřeva 8 ks, fládrovaná komoda 1 ks, stojánky na vejce 2 ks, stojánky na klobouky 2 ks, člunek k textilnímu stavu 1 ks, šfouchadlo 1 ks, rukojeť šavle 1 ks, selská lavice 1 ks, dřevěná pračka na prádlo 1 ks, kuchyňské hodiny 1 ks, mongolská truhla 1 ks, rukojeti na jízdní kolo 2 ks, rokoková zásuvková komoda 1 ks, kolovrátek 3 ks, vycházkové

hole 3 ks, nábytek art-deco 11 ks, mandl na prádlo (Ledenice) 1 ks, zasklívání podmaleb 8 ks.

Dále provedl základní ošetření části předmětů podsbírky Národopisu uložených v depozitářích Ledenice – základní očista a postříkání a napuštění předmětů roztokem proti škůdcům.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu, provedl konzervaci jedné fládrované skříňky pro Poštovní muzeum v Praze.

Konzervátor kovů

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřil následující sbírkové předměty: konzervace, oprava a čištění nábytkového kování a zámků 58 ks, zvon (dar Statutárního města České Budějovice) 160 kg 1 ks, výroba 2 ks hřiven z archeologického nálezu 2 ks, historické kolo 1 ks, doplňování chybějících částí hodin 6 ks, měděný kotel 1 ks, vyrámování renesančních obrázků 3 ks, ostrostřelecké dělo 1 ks, busta Augusta Zátky 1 ks, konzervování a restaurování vojenské sbírky 6 ks.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu, provedl konzervaci cedule Poštovního úřadu 1 ks a trezorové schránky složené z 312 dílů pro Poštovní muzeum v Praze.

Konzervátorka textilu a obrazů

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřila následující sbírkové předměty: rámy obrazů – konzervování a polychromie 3 ks, obrazy podsbírky UP 10 ks, konzervování a retuše loutek 27 ks, model sklárny 1 ks, dřevěná plastika 1 ks, napínání obrazu na nový rám 1 ks.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu, provedla polychromii a obnovení barev a nápisů cedule Poštovního úřadu 1 ks a trezorové schránky složené z 312 dílů pro Poštovní muzeum v Praze. Dále pro muzeum v Bechyni provedla odborné konzervační zásahy na podmalbách na skle 6 ks.

Správkyně depozitáře UP

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřila následující sbírkové předměty: papírové zatemnění 2 ks čištění, konzervace obrazů a obrazových ráků 12 ks, rekonstrukce loutek 10 ks, model sklárny 1 ks, kuchyňské hodiny 1 ks, sanitární pomůcky a konvičky (pozůstalost) 11 ks, hudební nástroje 13 ks, podmalby na skle 6 ks, kožené boty 10 ks, svícny a zásobnice 9 ks, čalounění židlí 6 ks.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu pro muzeum v Bechyni se podílela na odborných konzervačních zásazích na podmalbách na skle 6 ks

Zajímavé předměty resp. soubory zadané k restaurování mimo Jihočeské muzeum:

- u podsbírky UP to byly následující sbírkové předměty: 1 ks hedvábný prapor cechu tesařů, soubor Lannova nábytku (10 ks), 4 cechovní truhličky, votivní obraz Jindřicha Pouzdra z Michnic, křestní souprava a kolorovaný tisk na papíře – Vojenská přehlídka – Schmelz u Vídně,
- u podsbírky Etnografie byla takto zrestaurována kaplička se sv. Janem Nepomuckým, šumavská práce z počátku 20. století, řezána z jednoho kusu dřeva, a soubor sedmi kusů podmaleb ze Sandlu, polovina 19. století.

Navíc v konzervátorských dílnách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích byl zahájen program konzervování sbírkových předmětů pro jiná muzea a instituce za

úplatu. Takto byly za více než 50 000,- Kč ošetřeny následující předměty:

- pro Poštovní muzeum v Praze to byla jedna fládrovaná skříňka, jedna plechová cedule Poštovního úřadu a z více než 312 součástek složená trezorová schránka,
- pro muzeum v Bechyni to pak byl soubor 6 podmaleb.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

Výstavu **Z šera dávných věků – Nové archeologické výzkumy a nálezy na Vltavotýnsku** v Městském muzeu v Týně nad Vltavou autorsky připravil Ondřej Chvojka.

Pracovníci oddělení proslovili 17 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a 5 referátů na odborných konferencích a sympoziích, včetně **17. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West - Südböhmen.**

Pracovníci oddělení provedli v expozici pravěku Jihočeského muzea 15 skupin žáků a studentů základních a středních škol.

Ondřej Chvojka zajišťoval projekt Krajského úřadu Jihočeského kraje **Archeologie bez bariér** pro postižené děti ze sdružení Klíček v Záluží u Tábora a pro sdružení Světluška v Českých Budějovicích.

Ondřej Chvojka pravidelně přednášel v Historickém ústavu Jihočeské univerzity pro studenty 1. ročníku Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku a Dobu bronzovou. Petr Zavřel přednášel Dobu římskou a dobu stěhování národů.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství.

Knihovna

Helena Stejskalová připravila výstavu **Jihočeská krajina**, která prezentovala zajímavou kolekci grafických listů Doc. Jiřího Stejskala, jehož tvorba dokládá proměny krajiny a změny v její tvářnosti.

Vedoucí knihovny garantovala a připravila reprízu úspěšné výstavy **Jan Buquoy – sociální reformátor doby osvícenství**, kterou doplnila o muzejní umělecko-průmyslové sbírky a exponáty ze Státního okresního archivu v Českých Budějovicích (SOkA České Budějovice laskavě zapůjčil ze svých fondů originály velmi zajímavých dokumentů buquoyské provenience).

Helena Jakešová, fotografka muzea, připravila pro několik muzejních výstav zdařilé plakáty a další propagační snímky a podílela se na přípravě dalších propagačních a prezentačních materiálů pro sdělovací prostředky a příležitostné prezentační akce muzejní činnosti.

Vedoucí knihovny připravila celkem 6 přednášek o vybraných exponátech a tématech z dějin knižní kultury, z toho na 3 konferencích pronesla 3 referáty.

Helena Stejskalová připravila pro Český rozhlas České Budějovice 52 dílů seriálu o starých jihočeských novinách a časopisech, který je součástí plánovaných výstupů stanoveného badatelského úkolu a prezentuje zajímavý fond periodik v knihovně muzea.

Pravidelnou aktualizaci internetové nabídky titulů muzea prováděla Jana Klimešová, která zároveň doplňovala veškeré údaje týkající se produkce publikací a vyřizování jejich administrace.

Vedoucí knihovny byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje v oborové komisi knihovníků při AMG. V roce 2007 připravila ve spolupráci s knihovnou Husitského muzea v Táboře jednodenní pracovní setkání všech jihočeských muzejních a galerijních knihovníků.

Pracovnice knihovny připravily v expozici středověku výtvarnou soutěž pro děti a dospělé v několika kategoriích v rámci programu Muzejní noci.

Na oddělení knihovny a ve spolupráci s Úřadem práce v Českých Budějovicích proběhla a na konci roku 2007 byla ukončena a vyhodnocena pracovní rekvalifikace Michaely Čuntové, handicapované pracovnice, která již zvládala více než 15 různě náročných kancelářských a muzejních pracovních úkonů. Díky dobrému průběhu rekvalifikace našla uplatnění v chráněné dílně v Týně nad Vltavou.

Přehled přednášek a prezentací odborné činnosti
Knihovna

31. 1. 2007: **Způsoby evidence historických knižních sbírek v jihočeských muzejních knihovnách.** Tábor, Husitské muzeum, workshop H. Stejskalová

21. 3. 2007: **Josef Kamarýt jako autor v pavučině nakladatelských vztahů 19. století.** České Budějovice, Jihočeské muzeum, přednášející H. Stejskalová

11. 6. 2007: **Polyxena z Lobkovic (1567-1642) a její vliv na kulturní i politické dění v Čechách v 2. polovině 16. a 1. polovině 17. století.** České Budějovice, Jihočeské muzeum, přednášející H. Stejskalová

11. 6. 2007: **Karel Pletzer – jihočeský historik a odborný muzejní pracovník.** České Budějovice, Jihočeské muzeum, přednášející H. Stejskalová

16. – 18. 10. 2007: **Služby odborných muzejních knihoven.** Seminář knihovníků muzeí a galerií ČR při AMG, Cheb, přednášející H. Stejskalová

12. - 14. 11. 2007: **Žáci darebáci – typologie poškození prvotisků biskupské knihovny ve sbírkách Jihočeského muzea. Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska,** Olomouc, přednášející H. Stejskalová

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2007 v Jihočeském muzeu 3 výstavy (z toho 1 převzatou) a jeden exponát měsíce. Mimo Jihočeské muzeum pak byly realizovány 3 výstavy a u 2 výstav byla provedena garance a odborná pomoc.

Výstavy připravené pracovníky přírodovědného oddělení:

a) výstavy v Jihočeském muzeu:

- **Výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů**
- **Výstava hub v Jihočeském muzeu**
- **Nový Zéland – poslední ráj**
- Exponát měsíce: **Slavík obecný – pták roku 2007**

b) výstavy mimo Jihočeské muzeum:

- repríza původní výstavy **Český kráter** v Železné Rudě
- výstava **Geopark** v Železné Rudě
- **Výstava hub** na výstavě HOBBY Podzim 2007 na výstavišti v Českých Budějovicích
- **Výstava hub** v gymnáziu v Českém Krumlově – garance a odborná pomoc
- **Výstava hub** v Přerově – odborná pomoc

Pracovníci oddělení přednesli celkem 14 autorských přednášek pro veřejnost (entomolog 1, mykolog 6, botanik 3, geolog 4) a v rámci přírodovědného cyklu přednášek a klubové činnosti zajistili 18 přednášek externích lektorů. 5 přednášek bylo uspořádáno ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 5 přednášek ve spolupráci s Entomologickou společností, 3 přednášky ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihočeského muzea, 2 přednášky ve spolupráci s Ornitologickým klubem a 2 přednášky v rámci výstavy orchidejí.

V průběhu roku 2007 pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 4 terénní exkurze pro veřejnost (zoolog 1, botanik 1, entomolog 2) a 13 exkurzí v rámci činnosti odborných společností (botanik 3x v rámci Česko-slovenského Floristického kurzu v Lounech, 1x pro Jihočeskou pobočku Botanické společnosti, mykolog 3x pro členy Mykologického klubu při Jihočeském muzeu, geolog 4x v rámci činnosti Klubu jihočeských mineralogů, 1 exkurzi připravil geolog pro Gymnázium v Českém Krumlově a 1 další pro Ekocentrum Šípek v Českém Krumlově).

Všichni pracovníci přírodovědeckého oddělení věnovali značnou pozornost spolupráci se školami a vědeckými ústavy, zejména s Přírodovědeckou fakultou, Pedagogickou fakultou a Zemědělskou fakultou Jihočeské univerzity mimo jiné formou konzultací bakalářských a magisterských prací studentů všech jmenovaných fakult.

Entomolog se podílel na organizaci okresního a krajského kola Biologické olympiády a pracoval jako člen hodnotící komise v biologických oborech Studentské odborné činnosti a podílel se na výuce studentů v expozici muzea.

Všichni odborní pracovníci připravili a podíleli se na realizaci soutěže **Soutěž o klenot tropů** v rámci programu *Muzejní noci*.

Činnost oddělení se setkala se zájmem tisku, byla předmětem relací rozhlasových a televizních stanic.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení se v roce 2007 podíleli autorsky na přípravě 6 výstav a etnograf s historičkou umění participovali na přípravě výstavního projektu **Šumava Karla Klostermanna**. Odborným garantem projektu je etnograf Jihočeského muzea v Českých Budějovicích František Krejča.

Jednalo se o výstavy **Slavné jihočeské vily, Střípky z historie turistiky na jihu Čech, Bohumil Hajn – keramik, Expedice Peking**.

Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu společně s etnografem muzea Dr. Františkem Krejčou a správkyňou depozitářů etnografie Irenou Tauerovou se podíleli na tradiční **Velikonoční a Vánoční výstavě**.

Pracovníci oddělení připravili 3 exponáty měsíce.

Byla proslovena 31 přednáška pro odbornou (v rámci seminářů a konferencí) i laickou veřejnost a školy. Bylo realizováno 6 poznávacích vlastivědných vycházek.

V rámci propagace výstav a expozic bylo v roce 2006 poskytnuto celkem 20 článků a rozhovorů pro hromadné sdělovací prostředky.

Pracovníci oddělení společenských věd se podíleli na přípravě a realizaci jednotlivých programů a doprovodných akcí v rámci **Muzejní noci** – 18. května 2007.

DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2007 realizovali pracovníci archeologického oddělení 22 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Písek a Prachatice. Z toho 5 akcí na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. Celkem 36 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů.

Zuzana Thomová - vědeckovýzkumný projekt **Středověká a novověká pohřebiště v Českých Budějovicích**. Dlouhodobý úkol – proveden nedestruktivní průzkum kostela Narození P. Marie v Želivi, kostela sv. Víta v Českém Krumlově, kostela Narození P. Marie v Klokotech u Tábora a kostela sv. Jana Křtitele v Českém Rudolci.

Ondřej Chvojka - vědeckovýzkumný projekt **Mladší a pozdní doba bronzová v jižních Čechách**. Úkol byl ukončen a v jeho rámci byla obhájena disertační práce

Petr Zavřel - vědeckovýzkumný projekt **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Pokračovalo také zpracování materiálu z pohřebiště a sídliště v Přešťovicích, který je uložen v Národním muzeu v Praze. Rovněž byl zahájen 1. rok tříletého grantu – projekt **Kontakt Keltů a Germánů** ve spolupráci s Archeologickým ústavem ČAV v Praze. V rámci projektu **Zlatá stezka** byl dokončen

terénní průzkum české části kašperskohorské větve Zlaté stezky v úseku Bučina – státní hranice. Geodeticky byl zaměřen Horskokvildský systém a detektorem kovů byl prozkoumán Kvildský systém.

Knihovna

Hele Stejskalová, vedoucí knihovny pracovala na následujících badatelských úkolech:

Významné osobnosti jihočeské kultury a regionální periodika v období od 2. poloviny 19. století do 2. poloviny 20. století.

V roce 2007 byly provedeny následující části projektu:

- připraveno a odvysíláno 52 dílů o dobových událostech a periodikách z fondu muzejní knihovny pro Český rozhlas České Budějovice,
- byla zpracována studie o Zlaté stezce –regionálním periodiku se zajímavou historií,
- byla zpracována studie o časopisu Linie.

V rámci přípravy výstavy regionálních periodik z fondu muzea ve spolupráci s regionálními muzejními knihovnami, bylo dohodnuto na společném setkání regionálních knihovníků, že pokud se výstava uskuteční, bude realizována jako putovní.

Ferdinand Blumentritt a jeho vědecký zájem o Filipíny.

V roce 2007 byly dohledané a význačné dokumenty prezentovány velvyslankyní Filipín, paní Carmelitě Rose Salas. Velvyslankyně Filipín nabídla možnost spolupráce při vydání inventáře pozůstalosti, zároveň požádala o možnost prezentace kolekce vybraných dokumentů 11 asijským velvyslancům v roce 2008 před ukončením jejího diplomatického mandátu. Také noviny Českobudějovický deník otiskly informaci o této význačné kolekci ve sbírkách muzea.

V roce 2007 byla díky spolupráci s velvyslanectví ČR na Filipínách a Ministerstvem zahraničních věcí ČR zařazena textová i obrazová informace o vědecké práci F. Blumentritta o Filipínách do kalendáře MZV na rok 2008.

V průběhu roku 2007 bylo toto téma navrženo a předběžně zpracováno pro zvl. pořad Českého rozhlasu 2 – Praha, a to v rámci tzv. roku Španělska, který bude připomínán ve zvláštních relacích v roce 2008, což bylo přijato a bude realizováno i zařazeno v roce 2008 do vysílání.

Oddělení přírodních věd

V roce 2007 pracovali odborní pracovníci oddělení vedle standardních sběrných a průzkumových pracích na 6 vědeckovýzkumných úkolech a 10 dokumentačních úkolech.

Petr Bürger - vědeckovýzkumný projekt - **Rozšíření a ekologie šumavské (jihočeské, české) populace chřástala polního** – ukončení úkolu. Byl proveden pravidelný monitoring lokální populace na modelové ploše (Vltavský luh), kompletně

byla provedena dokumentace v oblasti Novohradských hor. Připravena závěrečná zpráva.

Dokumentační úkoly:

- **Struktura avifauny CHKO Blanský les.** Dlouhodobý úkol. V roce 2007 byla prováděna kvantitativní dokumentace avifauny Křemžské kotliny, oblasti Kletě a zčásti i lesosotepních oblastí na Českokrumlovsku.

- **Ptáci Šumavy.** Dlouhodobý úkol. V roce 2007 byla v oblasti Šumavy prováděna především dokumentace chřástala polního v oblasti Vltavského luhu.

- **Kroužkování populací vybraných druhů ptáků jižních Čech.** Pomocí kroužkování byla sledována dynamika a migrační poměry populací slavíka modráčka na lokalitách v okresech České Budějovice a Český Krumlov. Speciální pozornost byla věnována dokumentaci letní struktury avifauny rákosin nivy Stropnice a výskytu a kroužkování chřástala kropenatého. Celkem bylo kroužkováno 395 jedinců a byla získána kromě jiného 2 zahraniční zpětná hlášení.

Zdeněk Kletečka - vědeckovýzkumné projekty - **Výzkum xylofágního hmyzu bukových porostů** – terénní práce byly ukončeny v roce 2006. V roce 2007 byl realizován ještě jeden publikační výstup.

Ekologie a rozšíření Coleopter jižních Čech - pokračování dlouhodobého úkolu. Byly zpracovány vybrané skupiny brouků, především Buprestidae, Scarabaeoidea, Cerambycidae. Pokračoval terénní výzkum v oblasti CHKO Blanský les, Třeboňska, Hlubocka a Písecka.

Dokumentační úkol:

Brouci dubových hrází Třeboňska – pokračování v dlouhodobém průzkumu. Bylo pokračováno ve sběrných cestách, postupně byly prováděny preparační a determinační práce získaného materiálu.

Miroslav Beran - vědeckovýzkumný projekt - **Poměry v mykoflóře NPR Vyšenské kopce** - pokračování dlouhodobého úkolu. Byly uskutečněny tři sběrné cesty a byl rozpracován publikační výstup.

Dokumentační úkol:

Monitoring makromycetů PR Fabián na Jindřichohradecku. V roce 2007 byly zpracovávány terénní sběry z předchozích sezón.

Martin Lepší – vědeckovýzkumný úkol - **Květena Novohradských hor** – dlouhodobý dokumentační úkol, jehož cílem je systematický monitoring flóry a vegetace daného území. V roce 2007 byl proveden průzkum území o rozsahu 60 polí zvolené mapovací sítě. V rámci průzkumu bylo pořízeno cca 200 herbářových dokladů. Část výsledků byla publikována. Systematicky byla shromažďována floristická literatura. Předběžné výsledky byly prezentovány na mezinárodním semináři.

Dokumentační úkoly:

Systematika a rozšíření rodu ostružiník (Rubus) v jižních Čechách – sběrný dokumentační úkol řešící rozšíření a taxonomii obtížného a dosud nedokonale prozkoumaného rostlinného druhu. Bylo pokračováno ve sběru a vyhodnocování dokladového materiálu. Realizován jeden publikační výstup.

Monitoring fóry jižních Čech – průběžný úkol, jehož cílem je dokumentovat změny v rozšíření cévnatých rostlin. Práce byly zaměřeny především na taxonomicky obtížné a nedostatečně prozkoumané invazní taxony. Dílčí výsledky byly publikovány.

Petr Rajlich – vědeckovýzkumný úkol - **Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti.** Byl zpracováván

materiál získaný v terénu. Průběžně byly analyzovány vzorky a výsledky byly publikovány. Byly syntetizovány teze k projevům kráterovacího pochodu.

Dokumentační úkoly:

Mapování rozsahu planárně deformovaných křemenů v Českém kráteru. Byla provedena dokumentace lokalit: Pancíř, Líně u Plzně, Táborsko, Vltavotýnsko a Novohradské hory, Lipno. Byly zhotoveny výbrusy vzorků, prováděna analýza elektronovou mikroskopií ve spolupráci s AV. Prováděna analýza a vyhodnocování vzorků a dílčí výsledky byly publikovány.

Charakteristika hornin tábořských syenitů. V roce 2007 byly odebrány velkoobjemové vzorky z lokalit z Prachaticka a Jihlavska, které jsou nyní zpracovávány neutronovou aktivací v Ústavu jaderného výzkumu v Řeži.

Geologické poměry CHKO Blanský les. Zahájeny práce na lokalitě Bulový, odebrány vzorky a provedeno geologické mapování.

Oddělení společenských věd

Nora Jelínková - vědeckovýzkumný projekt - **Hodiny a hodinky ze sbírek Jihočeského muzea.** Úkol zakončen (po výstavě v letech 2005 – 2006) odbornou studií *Hodiny ze sbírek Jihočeského muzea* v časopise *Výběr*.

František Krejča - vědeckovýzkumný projekt: **Genius loci jižních Čech (Tradiční Doudlebsko)** společný projekt ve spolupráci s Katedrou bohemistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. Byl realizován průzkum v terénu, příprava a realizace tradiční konference k tomuto projektu a příprava sborníku z této akce. Dále byla uspořádána kartotéka průběžných výsledků grantu.

Jiří Chvojka – vědeckovýzkumný projekt **Medaile Českobudějovicka** byl v roce 2007 dokončen. Strojopis práce byl odevzdán a knižně vyjde v roce 2008.

Leoš Nikrmajer – vědeckovýzkumný projekt: **České aktivistické a kolaborantské organizace v jižních Čechách v období nacistické okupace** - studium SOkA České Budějovice – fond Okresní úřad České Budějovice, Věstníky MV a MŠaNO 2. světová válka, OŠV České Budějovice, Jihočeské listy 1939 – 1940.

Studium fondů SOA Třeboň – Deutsche Böhmerwaldzeitung, Prácheň 1939, Český dělník 1943, Jihočeský obzor, MLS František Oppelt.

Studium fondů SOkA Jindřichův Hradec - fond Okresní úřad Třeboň (presidiální spisy a vybrané kartony z období 1. republiky. Individuální studium z fondů muzejní knihovny - jihočeská periodika.

Jiří Petráš – vědeckovýzkumné projekty:

Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence (Grantový projekt ÚSD AV ČR Praha).

Účast na seminářích v ÚSD AV ČR Praha: 14. 3., 16. 8., 19. 10., 5. - 6. 12. 2007

Účast na semináři na hradě Šovinec: 14. - 16. 6. 2006

Studium materiálů v SOkA České Budějovice

Práce v terénu – vyhledávání narátorů, realizace rozhovorů a jejich přepisování. V roce 2007 provedeny rozhovory s celkem sedmi narátory (s každým narátorem provedeny dva rozhovory).

České Budějovice v letech 1967 – 1971.

Dokončena odborná monografie **Květen 1945 a srpen 1968 v Českých Budějovicích**. Deníkové zápisky dvou žen. Rukopis odevzdán a vyjde v lednu 2008 za spolupráce Ústavu soudobých dějin AV ČR Praha a Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2007 byl Ondřejem Chvojkou redakčně připraveny a do tisku zadány sborníky:

Archeologické výzkumy v jižních Čechách, roč. 20/2007,

Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 3 - Archeologie barbarů 2006,

Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 4 – Archeologie na pomezí.

Petr Zavřel ve spolupráci s Františkem Kubů z Prachatického muzea připravil do tisku publikace:

Der Goldene Steig – historische und archäologische Erforschung eines bedeutenden mittelalterlichen Handelsweges 2. Strecke Winterberg – Staatsgrenz,

a rovněž byla vydána v české verzi publikace

Zlatá stezka – historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní komunikace. 1. Prachatic – státní hranice.

Publikační činnost pracovníků:

THOMOVÁ, Z. 2007: **Archeologický výzkum kaple Smrtných úzkostí Páně v Českých Budějovicích**, Ve službách archeologie 1, 2.

CHVOJKA, O. 2007: **Z šera dávných věků. Nové archeologické výzkumy a nálezy na Vltavotýnsku**. Katalog k výstavě. Týn nad Vltavou.

CHVOJKA, O. 2007: **Hromadný nález bronzových předmětů z Holašovic na Českobudějovicku**, Pravěk NŘ 15, 263 – 297.

CHVOJKA, O. 2007: **Osídlení Vodňanska v mladší a pozdní době bronzové**, In:

- CHVOJKA, O. 2007: **Pohřbívání v pravěku jižních Čech**. In: Člověk ve stínu svého Konce. České Budějovice, 113 – 119.
- CHVOJKA, O. 2007: **Sídliště z mladší doby bronzové v Březnici u Bechyně**, In: Archeologické výzkumy v Čechách 2006, Zprávy ČSSA – Supplément 68, 30 – 31.
- CHVOJKA, O. 2007: **Březnice (okr. Tábor). Výzkum sídliště z mladší doby bronzové v letech 2005 – 2006**, In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2006, České Budějovice, 53 – 54.
- CHVOJKA, O. – BENEŠ, J. – ŠÍDA, P. 2007: **Předneolitické osídlení Bechyňska**, AVJČ 20, 65 – 78.
- CHVOJKA, O. – FRÖHLICH, J. – JIŘÍK, J. 2007: **Mohylové sídliště na stavbě firmy Faurecia v Písku**, AVJČ 20, 167 – 182.
- CHVOJKA, O. – BENEŠ, J. 2007: **Pravěké polykulturní sídliště u Rataj (okr. Tábor)**. Příspěvek k laténskému osídlení Bechyňska, AVJČ 20, 331 – 345.
- CHVOJKA, O. – KOVÁŘ, D. 2007: **Středověká fortifikace u Dražic na Tábořsku**, AVJČ 20, 417 – 423.
- ZAVŘEL, P. – KUBŮ, F. 2007: **Der böhmische Teil der Gulden Strass**, In: Klosteridee. Der Säumerweg von Grafenau nach Bergreichenstein, Sankt Oswald, 34 – 38.
- ZAVŘEL, P. – KUBŮ, F. 2007: **Zlatá stezka – historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty. 1. Prachatice – státní hranice**. České Budějovice.
- ZAVŘEL, P. 2007: **Problematika komunikací doby římské a doby stěhování národů v jižních Čechách**. In: E. Droberjar – O. Chvojka (eds.), Archeologie barbarů 2006. České Budějovice, 269 - 294.
- ZAVŘEL, P. 2007: **Záchranný výzkum sídlištního objektu z počátku doby stěhování národů ve Zlivi (okr. České Budějovice)**, AVJČ 20, 357 – 366.

Knihovna

Helena Stejskalová pracovala v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a časopisu Výběr. Podílela se na přípravě výroční zprávy Jihočeského muzea za rok 2006. Také vedla agendu přidělování čísel ISBN a ISSN.

Pracovala v redakční radě nově založeného Zpravodaje Historického klubu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a podílela se na přípravě 4 čísel tohoto klubového periodika.

Jana Klimešová zajišťovala administraci všech titulů vydaných muzeem, jejich účetní evidenci a rovněž evidenci komisního prodeje (celkem 477 odběratelů muzejních publikací a 118 odběratelů a dodavatelů mezinárodní výměny). Zároveň prováděla rozesílání jednotlivých titulů podle inovovaného adresáře odběratelů a doručených objednávek. Také vedla evidenci národní a mezinárodní výměny odborných publikací.

Helena Jakešová publikovala autorské snímky z akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodikách i neperiodických regionálních titulech. Průběžně připravovala obrazovou náplň Měsíčníků muzea, doplňovala fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděla výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a podílela se na přípravě muzejní novoročenky za rok 2007.

Dagmar Fraňková a Jana Klimešová prováděly aktualizaci dat v souborném katalogu Caslin (provozovaný NK ČR) a SKAT (všechny knihovny používající systém Clavius).

Na sestavení Výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2006 se podílely: Helena Jakešová (fotografie, popisky), Jana Klimešová (informace o publikační činnosti) a Helena Stejskalová (redakční práce, texty za oddělení knihovny).

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Výběrový seznam literatury o regionu, jeho historii a vlastivědě.** Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech , 44, 1, 80 – 85.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Jižní čechy v tisku. O: Procházka, L.. – Sudová M., Vltavotýnsko. Staré Budějovice, Sborník prací k dějinám královského města Českých Budějovic.** Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech , 44, 2, 186 – 187.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Jižní čechy v tisku. O: Druhá archivní knihvazačská přehlídka, Vodňany a Vodňansko 7.** Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech , 44, 4, 384 – 386.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Archivum Trebonense 2006.** Jihočeský sborník historický, 76, 342 – 343.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Manu propria scriptum. Vlastní rukou napsané aneb Rukopisy, dopisy a podpisy slavných osob ze sbírek**

jihočeských archivů. Jihočeský sborník historický, 76, 351 – 353.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Genius loci českého jihozápadu III.** Jihočeský sborník historický, 76, 357 – 358.

STEJSKALOVÁ, H. 2007: **Nový citační úzus pro Jihočeský sborník historický.** Jihočeský sborník historický, v tisku.

Oddělení přírodních věd

V roce 2007 byla připravena a vydána ročenka *Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích -přírodní vědy*, ročník 47, v rozsahu 209 stran.

Publikační činnost pracovníků:

V roce 2007 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení tiskem 29 prací, do tisku byly předány 2 práce.

Mykolog

HOLEC, J. - BERAN, M. 2007: **Distribution, ecology and fructification of a rare ascomycete, *Pseudorhizina sphaerospora* in the Czech Republic and its habitats in Europe.** – Czech Mycol. 59(1): 51-66.

BERAN, M. 2007: **Makromycety v prostředí arboreta Botanické zahrady při VOŠ a SZeŠ v Táboře.** - Mykol. Listy no.101: 38-39.

BERAN, M. – DVOŘÁK, D. – HOLEC, J. – EDROVÁ, E. 2007: **Databáze hub uvedených v Červeném seznamu – výzva ke spolupráci.** – Mykol. Listy no. 101: 31-33.

BERAN, M. 2007: **Ochrana hub (makromycetů) v České republice – současný stav.** - Mykol. Listy no.100: 31-34.

BERAN, M. 2007: **Postavení a význam amatérů v současné mykologii v České republice.** - Mykol. Listy no.100: 40-43.

BERAN, M. 2007: **František Kotlaba osmdesátníkem.** – Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 47: 201-203.

BERAN, M. 2007: **Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách, IV. ročník.** – Mykol. Listy no. 98: 30-33.

Botanik

- EKRT, L. - LEPŠÍ, M. - BOUBLÍK, K. - LEPŠÍ, P. 2007: **Dryopteris remota rediscovered for the flora of the Czech Republic.** – Presila 79: 69-82.
- LEPŠÍ, M. - LEPŠÍ, P. – BOUBLÍK, K. 2007: **Květena národní přírodní rezervace Žofínský prales.** – Silva Gabreta 13(1): 15-37.
- LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. 2007: **Kapradina laločnatá (Polystichum aculeatum) v jižních Čechách.** – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 47: 105-115.
- LEPŠÍ, P. - LEPŠÍ, M. - MAREK, M. - CHÁN, V. – PAULIČ, R. 2007: **Příspěvek ke květeně skal vltavského údolí u Orlíku ve Středním Povltaví.** – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 47: 117-125.
- LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. – BOUBLÍK, K. – ŠTECH, M. - DOUDA J. 2007: **Příspěvek k poznání květeny a vegetace Staré obory u Hluboké nad Vltavou.** – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 47: 127-135.
- LEPŠÍ, M. 2007: **Arnoseria minima (L.) Schweiger & Koerte – písečnatka nejmenší, Carex pendula Huds. – ostřice převislá, Lathyrus hirsutus L. – hrachor chlupatý.** – In: CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P, 2007: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIII. – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 91-104.
- LEPŠÍ, M. – BOUBLÍK, K. – HESOUN, P. 2007: **Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl – puchýřka útlá.** – In: CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P, 2007: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIII. – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 91-104.
- LEPŠÍ, M. – WIMMER, J. 2007: **Muscari comosum (L.) Mill – modřenec chocholatý.** – In: CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P, 2007: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIII. – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 91-104.
- LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. 2007: **Rubus hadracanthos G. Braun – ostružiník bradavkatý.** – In: CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P, 2007: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIII. – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 91-104.
- LEPŠÍ, M. – HESOUN, P. - JANÁKOVÁ., 2007: **Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch – okrotice dlouholistá.** – In: CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P, 2007: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIII. – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy, 91-104.

Entomolog

- KLETEČKA, Z. 2007: **Společenstvo xylofágního hmyzu (Insecta: Coleoptera, Diptera, Hymenoptera) a jejich sukcese na buku lesním (Fagus**

sylvatica L.) v Blanském lese. - Sbor. Jihoč. muz. v Č. Bud. Přírod. vědy 47, 167 - 187.

Geolog

RAJLICH, P. 2007: **Jednotné regionální projevy poimpaktové hydrotermální fáze Českého kráteru.**- Zprávy o geologických výzkumech v roce 2006, ČGS, 30 – 33.

RAJLICH, P. 2007: **Výskyt a vlastnosti šokových křemenů Českého masívu.**- Sborník Jihočeského muzea, Přírodní vědy, 47, 39 – 47.

RAJLICH, P. 2007: **Velké podeformační krystaly zirkonů z granulitů Plešovic.**- Sborník Jihočeského muzea, Přírodní vědy, 47, 136.

RAJLICH, P. 2007: **Deformační lamely v apatitu z Dobřejovic šokové?** Sborník Jihočeského muzea, Přírodní vědy, 47, 148.

RAJLICH, P. 2007: **Deformační lamely v píseckých berylech.**- Sborník Jihočeského muzea, Přírodní vědy, 47, 166.

RAJLICH, P. 2007: **Bohemia kratero.**- Scienca Revuo 1/2007 – Geologio Internacia – 10, 22 – 43.

RAJLICH, P. 2007: **Úlomky hadců v allochtonní kráterové brekcii moldanubika a možné mechanismy jejich umístění.**- Geochemie a mineralogie - internetový geologický časopis. <http://gchmin.ic.cz/casopis/02.html>

RAJLICH, P. 2007: **Šokový křemen v českém kráteru.**- Sborník abstrakt a exkurzní průvodce.- Česká geol. Spol. 3. sjezd Volary 2007, 64.

RAJLICH, P. 2007: **Za nerosty do lomu v Černé v Pošumaví.**- Minerál, XV,1, 44-47.

RAJLICH, P. 2007: **Sbírkové amfiboly českých vulkanitů.**- Minerál, XV, 2, 114-116.

RAJLICH, P. 2007: **Čedičové amfiboly na Novojičínsku.**- Minerál, XV, 2, 119.

RAJLICH, P. 2007: **Sobotínský aktinolit.**- Minerál, XV, 2, 129.

Spolupráce na přípravě článku: http://www.tyden.cz/tema/cesi-potomci-hvezd_17434.html

Do tisku předány následující práce:

Mykolog

BERAN, M.: **Vzácné a zajímavé druhy makromycetů v NPR Vyšenské kopce.**

Zoolog

LUČAN, R.K. – BÜRGER, P. – HANÁK, V.: **Netopýři Českobudějovicka.**- Vespertilio, 2007

Oddělení společenských věd

Nora Jelínková, Leoš Nikrmajer a Jiří Petráš pracovali v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a Výběru - časopisu pro vlastivědu a historii jižních Čech. Jiří Petráš řídil jak časopis Výběr, tak i Jihočeský sborník historický jako výkonný redaktor. Nora Jelínková vykonávala funkci předsedkyně redakční rady Jihočeského sborníku historického.

Jiří Petráš připravil k vydání publikace:

V roce 2007 byly Jiřím Petrášem redakčně připraveny a do tisku zadány čtyři čísla časopisu **Výběr, časopisu pro historii a vlastivědu jižních Čech, č. 1 – 4., roč. 44/2007.**

Dále byl v roce 2007 J. Petrášem redakčně připraven a do tisku zadán **Jihočeský sborník historický, roč. 76/2007**

Jiří Petráš dále redakčně připravil a do tisku zadal následující publikace:

IRRA, M., **2007, České Budějovice a československé letectvo v letech 1945 – 1950.**

Sborníky z konferencí pořádaných Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích :
PETRÁŠ, J. (ed.), 2007

Kolaborace. Kolaborace, Kolaborace!

PETRÁŠ, J. (ed.), 2007

Společná hranice.

České vydání publikace

Zprávy ze Spojených států amerických Františka Antonína Gerstnera

F. Krejča se spolupodílel na redakčních pracích následujícího sbkonferenčního sborníku:
Genius loci (v tisku)

Publikační činnost pracovníků:

JELÍNKOVÁ, N. 2007:

Hodiny ze sbírek Jihočeského muzea. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 2, 134 - 158.

KREJČA, F. 2007:

Vlastivědný badatel Doudlebska Karel Hlubuček. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 2, 168 – 184.

KREJČA, F. 2007:

Poslední chvíle člověka v lidové kultuře, In: Člověk ve stínu svého konce, 153 – 157.

- CHVOJKA, J. 2007
O padělatelích z Mirošovic, Pyšelské listy I – II, č. 71, 9 – 10.
- CHVOJKA, J. 2007
K pražským grošům Vladislava II. Jagellonského. Numismatické listy, č. 1, s. 28 – 32.
- CHVOJKA, J. 2007
Erb vládků z Vojslavic v Českých Budějovicích. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 3, 239 - 240.
- CHVOJKA, J. 2007
Rudolf II., jeho doba a mincovnictví. Budějovický numismatik, 3, 1 – 5.
- CHVOJKA, J. 2007
Matyáš II., jeho doba a mincovnictví. Budějovický numismatik (v tisku).
- SKLENÁŘOVÁ, E. 2007
Výstava Táborský poklad. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 1, 88 - 89.
- SKLENÁŘOVÁ, E. 2007
Příspěvek k jihočeské numismatice meziválečného období. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 3, 231 - 238.
- NIKRMAJER, L. 2007
Historický vývoj Třeboňska v letech 1918 – 1938, In: Třeboňsko – příroda, historie, život. (v tisku)
- NIKRMAJER, L. 2007
Příběh českobudějovického německého okresního inspektora F.Oppelta, In: PETRÁŠ, Jiří (ed.): Hrdinství, statečnost, strach. Sborník z konference konané v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 2007. (v tisku)
- NIKRMAJER, L. 2007
Daniel Kovář: Budějovický pouťník. JSH, 75, 291-292.
- NIKRMAJER, L. 2007
Jiří Petráš: Česko-německá problematika v Českých Budějovicích po skončení druhé světové války. JSH, 76, 341 – 342.
- PETRÁŠ, J. 2007
In memoriam Václava Vondry. JSH, 75, 295 – 296.

PETRÁŠ, J. 2007

Na rohu Lidické a Mánesovy ... Staré Budějovice, 2, 95 – 113.

PETRÁŠ, J. 2007

Česko-německá problematika v Českých Budějovicích po skončení druhé světové války.

PETRÁŠ, J. 2007

Několik poznámek k česko-německým vztahům v Českých Budějovicích po skončení druhé světové války. In: Společná hranice. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 15. března 2007, 5 – 11.

PETRÁŠ, J. 2007

A Survey into the Micro World of a Common Person (the August Events as Experienced by a Libely Pensioner. In: PROFANTOVÁ, Zuzana (ed.): The Small History of great events in Czechoslovakia after 1948, 1968 and 1989, 202 – 214.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Archeologické oddělení

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a pomoci při zpracování témat seminárních prací.

Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 1262 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je Ondřej Chvojka.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze, Státního ústavu památkové péče v Praze a ústavy archeologické památkové péče a regionálními muzei.

Zuzana Thomová pracovala jako členka kulturní komise Rady Jihočeského kraje a členka památkové komise Rady Města České Budějovice. Petr Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – územní pracoviště České Budějovice. Také je členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum, a sborníku Fontes Archeologici Pragenses, který vydává Národní muzeum v Praze.

Ondřej Chvojka pracoval v redakční radě Výběru a z pozice tajemníka České archeologické společnosti se podílel na organizaci a moderování kolokvia *Výzkumy v Čechách 2006* v Národním muzeu v Praze v březnu 2007.

Knihovna

Pracovnice knihovny poskytly odborné konzultace a služby 275 registrovaným uživatelům knihovny a badatelům ve sbírkách historických knižních fondů. V rámci platného výpůjčního řádu bylo poskytnuto 1078 výpůjček.

Pokračovala spolupráce s následujícími knihovnami a institucemi: Národní muzeum v Praze, knihovna Uměleckoprůmyslového muzea, společností Lanius a Národní knihovnou ČR.

Vedoucí knihovny pracovala jako členka výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG a v organizaci Sdružení knihovních a informačních pracovníků. Na pravidelném ročním setkání knihovníků muzeí a galerií připravila a moderovala dopolední blok, který byl zároveň workshopem na téma *Možnosti služeb badatelům v muzejních knihovnách*.

Helena Stejskalová se podílela na přípravě programu a organizaci pracovního setkání muzejních knihovníků, tentokrát v knihovně Husitského muzea v Táboře, které se konalo 29. 3. 2007.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 313 konzultací a zajistili odborným institucím zápůjčky 144 položek ke studijním účelům (botanika, entomologie) a 145 položek k výstavním účelům (zoologie, entomologie). Ve sbírkách studovalo 17 badatelů.

V houbařské poradně proběhlo ve spolupráci s Mykologickým klubem při Jihočeském muzeu celkem 26 poradních dní.

Na výzkumných a dokumentačních úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích a Praze, Národního muzea v Praze, správ národních parků a chráněných krajinných oblastí, katedry botaniky Jihočeské univerzity, Karlovy univerzity a Palackého univerzity v Olomouci,

Botanického ústavu v Průhonicích, Geologického ústavu AV a dalších vědeckých společností a ústavů AV ČR.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení poskytli konzultace 47 badatelům. Numismatik určil 31 zájemcům z řad veřejnosti 86 mincí, medailí a papírových platidel.

Pracovníci oddělení spolupracovali při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů s kolegy z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Národopisného muzea v Praze, Národní Galerie v Praze, Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích, Západočeského muzea v Plzni, Hvězdárny a planetária v Českých Budějovicích, Vojenského historického archivu Praha, Etnografickým ústavem AV ČR, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích, Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky v Praze, Národního muzea v Praze, Národním technickým muzeem Praha, Akademie výtvarných umění v Praze, České numismatické společnosti v Praze, České národní banky v Českých Budějovicích, Jihočeského folklorního sdružení a regionálními muzei v Jihočeském kraji.

ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

Ondřej Chvojka vedl jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru v Praze a plenárního zasedání konaného v Táboře dne 17. 3. 2007 (70 účastníků).

Knihovna

S Historickým klubem spolupracovala Helena Stejskalová. Vedla tzv. Podvečery v muzeu – 11x v roce 2007 a zároveň organizovala schůzky pro sekci mladých historiků, jejichž činnost byla koncem roku pozastavena s ohledem na nedostatečný

počet zájemců. Pro Historický klub pomáhaly pracovnice knihovny s tiskem propagačního materiálu a vydáváním klubového zpravodaje.

Mimo Jihočeské muzeum probíhala kontinuální spolupráce se společností Kontinenty.

Přehled členství ve spolcích a společnostech mimo Jihočeské muzeum – za oddělení knihovny:

Společnost přátel exlibris

Knižní značka

Sdružení informačních a knihovnických pracovníků

Sekce knihovníků muzeí a galerií při AMG

Česko-filipínská společnost

Kontinenty

Oddělení přírodních věd

Jihočeský ornitologický klub uspořádal 2 členské schůze s odbornými přednáškami a exkurzí. Členové se zúčastnili mezinárodního ornitologického kolokvia v Bavorsku (Cham 15. – 17. 6. 2007) a připravili 5 exkurzí pro veřejnost v rámci Evropského festivalu ptactva a 5 exkurzí v rámci *Vítání ptačího zpěvu*.

Mykologický klub Jihočeského muzea. Uskutečnilo se 6 členských schůzí s přednáškami, 3 terénní exkurze a probíhala spolupráce na činnosti houbařské poradny. Byl uspořádán společenský večer se soutěží *Houby v octě*. Probíhala rovněž spolupráce na výstavě *HOBBY – Podzim 2007*.

Entomologická společnost měla 6 členských schůzí s 6 přednáškami.

Entomologický kroužek zorganizoval 26 schůzek pro mládež.

Botanická společnost připravila 4 členské schůze se 4 přednáškami. Členové společnosti se zúčastnili setkání jihočeských a hornorakouských botaniků (Ahrtal, jižní Tyrolsko, 8. - 15. 7. 2007).

Klub jihočeských mineralogů uspořádal 5 terénních exkurzí.

Pracovníci oddělení se podíleli na vedení a činnosti Jihočeské pobočky České společnosti entomologické, Jihočeské pobočky České botanické společnosti, České vědecké společnosti pro mykologii, České společnosti ornitologické.

Preparátorka Eleonora Krotká spolupracovala s rakouskými a jihočeskými spolky a nadacemi zaměřenými na historii koněspřežné železnice.

Oddělení společenských věd

Spolkovou a vlastivědnou činnost při Jihočeském muzeu garantovali:

František Krejča a Irena Tauerová - **Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu**, Jiří Chvojka **Historický klub při Jihočeském muzeu** a Jiří Petráš **Regionální letecko - historickou společnost při Jihočeském muzeu**.

Činnost Národopisného sdružení byla v roce 2007 poměrně bohatá. Proběhlo 19 základních akcí, z nichž k těm nejzajímavějším patřily *Masopust v Nesměni*, *Doudlebské tance*, Formané na Doudlebsku, *Lidové tkaniny na Doudlebsku* a Chris Steer a jeho hudební nástroje.

K mimořádným akcím patřily účast na Muzejní noci, výstavy autorského kolektivu Národopisného sdružení „*To vajíčko malovaný je vod srdce darovaný*“ a „*Ten vánoční čas, dočkali jsme zas*“, dále příprava a realizace setkání českých krajkářek „*Od nitky ke kraje*“ v rámci Dne Evropského kulturního dědictví, které bylo rovněž doplněno výstavou. Jednotliví členové byli také pozváni ke spolupráci na akce pořádané PhDr. Mackovou z oddělení pro lidovou kulturu, přičemž členky Národopisného sdružení - Ludmila Dominová a Bohdana Homolková prezentovaly své práce na výstavě „*Krása a tradice*“, Ivanka Wolková na projektech „*Pletení vánoček*“ a „*Advent na Šumavě*“.

Národopisné sdružení se podílelo i na řadě mimo muzejních akcí pořádaných českými muzei, folklórními organizacemi a informačními středisky. Velmi přínosná byla spolupráce na přípravě a realizaci Borovanských folklórních slavností.

Práce Národopisného sdružení tímto výčtem zdaleka nekončí. Pravidelně doplňovaný archiv je k dispozici všem zájemcům o jihočeský národopis, v roce 2007 jich bylo 12. Vyhledávané jsou i jeho internetové stránky www.muzeumcb.cz/spolky a kluby/Národopisné sdružení. Také sběratelská činnost členů je významná, tradičně byla opět obohacena národopisná sbírka Jihočeského muzea. Nejvýznamnější byly tyto přírůstky: součástky dívčího blatského kroje, soubor sportovní obuvi a nový Budějovický betlém, na jehož výrobě se podíleli návštěvníci vánoční výstavy.

Regionální letecko-historická společnost navázala na svoji činnost z let předchozích. Pořádala zvláště pravidelné přednášky s leteckou tematikou pro členy i zájemce z řad občanů města. Navíc pokračovala ve vydávání původních prací s historickou leteckou problematikou. Jako každý rok pak u příležitosti výročí osvobození Československa a skončení druhé světové války členové RLHS společně s představiteli Armády České republiky a vedení Jihočeského muzea uctili památku našich letců – příslušníků RAF.

Mimo Jihočeské muzeum numismatik Jiří Chvojka pracoval v pobočce České numismatické společnosti v Českých Budějovicích a ve Společnosti Jana Valeriána Jirsíka.

Etnograf František Krejča spolupracoval s Jihočeským folklórním sdružením, Vlastivědným spolkem ve Velešíně a se Spolkem pro vybudování Jihočeského skanzenu.

ZAHRANIČNÍ STYKY

Archeologické oddělení

Petr Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě a provádění terénního průzkumu německé části Zlaté stezky. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu.

Probíhá intenzivní spolupráce s kolegy z Německa a Rakouska v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West – und Südböhmen (Ondřej Chvojka a Petr Zavřel).

Knihovna

Pokračovala spolupráce s Velvyslanectvím Filipínské republiky, jehož nová kulturní atašé navštívila České Budějovice a shlédla kolekci filipinik. Návštěva muzea a prohlídka dosud méně známých, avšak cenných dokumentů z pozůstalosti F. Blumentritta, byla součástí oficiální návštěvy filipínské velvyslankyně. Helena Stejskalová se podílela na přípravě speciálního programu velvyslankyně s představiteli Města České Budějovice a se zástupci Státního okresního archivu v Českých Budějovicích a Státního oblastního archivu v Třeboni.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci oddělení spolupracovali především s Landesmuseum Linz (společná setkání ornitologické a botanické pracovní skupiny) a Slovenskou mykologickou společností.

Miroslav Beran se ve spolupráci se Slovenskou mykologickou společností zúčastnil mykologického průzkumu NP Nízké Tatry (terénní sběry, determinace) a ve spolupráci s Oravským muzeem průzkumu CHKO Orava. Mykolog se dále zúčastnil výročního kongresu asociace Journées européennes du Cortinaire v Mora (Švédsko).

Preparátorka Eleonora Krotká asistovala při jednáních s rakouskými organizacemi jako tlumočnice.

Oddělení společenských věd

Etnograf František Krejča spolupracoval s Muzeem textilu Altefabrik Weitra, muzeem podmaleb v Sandlu a Spolkem velikonočních tradic v Linci. Historik nejnovějších dějin Jiří Petráš spolupracoval s Waldviertel Akademie ve Waidhofenu an der Thaya.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Archeologické oddělení

Ondřej Chvojka dokončil externí doktorandské studium na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně a obhájil disertační práci na téma *Jižní Čechy v mladší a pozdní době bronzové*.

Knihovna

Helena Stejskalová ukončila poslední ročník externího doktorského studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze na téma *Významné osobnosti jihočeské kultury a osvěty ve světle písemných dokladů a spolkové činnosti v období 2. poloviny 19. století a 1. poloviny 20. století*. V dalším období se předpokládá předložení a obhajoba dizertační práce.

Z oddělení knihovny se kurzu angličtiny v Jihočeském muzeu účastnily: Helena Jakešová a Jana Klimešová, která měla na starosti koordinaci skupiny začátečníků.

Helena Stejskalová se účastnila nástavbového kurzu *Muzejní výstavnictví*, který organizuje škola muzejní propedeutiky při Asociaci muzeí a galerií ČR.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Botanik absolvoval floristický kurz České botanické společnosti v Lounech.

Někteří pracovníci přírodovědného oddělení se průběžně zúčastnili kurzu angličtiny pořádaného Jihočeským muzeem.

Oddělení společenských věd

Pracovníci konzervátorského pracoviště a správkyně depozitáře UP se zúčastnili v měsíci září tradiční mezinárodní konference konzervátorů a restaurátorů, tentokrát ve Znojmě.

Konzervátorka muzea Pavla Svobodová pokračovala v dálkovém studiu na Vyšší odborné škole umělecko-průmyslové v Písku.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

Archeologické oddělení

V říjnu se uskutečnila třídní studijní cesta po muzeích Opavska, při které byla navštívena muzea v Opavě, Budišově a Novém Dvoře. Zúčastnilo se 20 pracovníků Jihočeského muzea.

Přehled účasti na konferencích a seminářích

18. – 20. 3. 2007 : **Konference Ritus und Religion in der Eisenzeit**, Halle, účast Ondřej Chvojka
28. 3. 2007 : **Seminář Člověk ve stínu svého konce**, České Budějovice, účast Ondřej Chvojka a Zuzana Thomová
11. – 12. 4. 2007 : **Výzkumy v Čechách v roce 2006**, Praha, účast Ondřej Chvojka
23. – 25. 5. 2007 : **Seminář muzejních archeologů**, Nový Jičín, účast Petr Zavřel
13. – 16. 6. 2004 : **17. Setkání archeologické pracovní skupiny Ostbayern/West und Südböhmen**, Freistadt, účast Ondřej Chvojka, Petr Zavřel
4. – 6. 9. 2007 : **Seminář konzervátorů a restaurátorů**, Znojmo, účast Leona Töröková
9. – 11. 10. 2007 : **Konference Starší doba bronzová v Čechách a na Moravě**, účast Ondřej Chvojka

8. 11. 2007 : **Konference Archeologie na pomezí,**
České Budějovice, účast Ondřej Chvojka a Petr Zavřel;
seminář se konal v rámci projektu z programu Interreg III A
„Muzeum – prostor pro partnerství“

Knihovna

Třídenní studijní cesty po muzeích Opavska se z knihovny muzea zúčastnila Helena Jakešová.

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

24. 5. 2007: **Muzejní veletrh,**
Třebíč, účast Helena Stejskalová
16. - 18. 10. 2007: **Celostátní seminář pracovníků knihoven muzeí a galerií ČR**
při AMG,
Cheb, účast Helena Stejskalová
12. - 14. 11. 2007: **Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech,**
Moravy a Slezska,
Olomouc, účast Helena Stejskalová

Přírodovědné oddělení

Entomolog, geolog, zoolog a preparátorka se zúčastnili studijní exkurze muzea na Opavsko a entomolog se zúčastnil semináře zoologů muzeí, pořádaného Jihočeským muzeem.

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

14. 4. 2007: **Seminář ČVMS Houby v antropogenním prostředí,**
PřF UK Praha, účast M.Beran
23. - 28. 8. 2007: **Týden mykologických exkurzí v Orlických horách,**
účast M.Beran
15. - 17. 6. 2007: **Setkání českých a slovenských mykologů a seminář Houby**
Beskyd,
Horní Lomná, účast M.Beran

22. - 24. 6. 2007: **Setkání mykologů Hradec Králové**,
účast M.Beran
9. – 15. 9. 2007: **Výroční kongres asociace Journées européennes du Cortinaire Mora (Švédsko)**,
účast M.Beran
10. – 15.8.2007 : **Bayerische mykologische Tagung Ludwigsthal (Německo)**,
účast M.Beran
18. – 19.10.2007 : **Mezinárodním seminář „Výzkum flory a vegetace mezi Vltavou a Dunajem“**,
České Budějovice, účast M.Lepší;
seminář v rámci projektu z programu Interreg III A „ Muzeum – prostor pro partnerství „
10. – 12.9.2007 : **Setkání muzejních zoologů**,
Přerov, účast Z.Kletečka

Organizace konferencí, seminářů apod. :

botanik - odborný garant mezinárodního **semináře z projektu Interreg III A „ Muzeum – prostor pro partnerství „ :
Výzkum flory a vegetace mezi Vltavou a Dunajem**, Jihočeské muzeum, 18. – 19. 10. 2007

Oddělení společenských věd

Dále se zúčastnili pracovníci OSV odborné muzejní exkurze na Opavsko v říjnu a následně pak shlédli výstavu *Lovci mamutů* v Národním muzeu a Šumava v Národním zemědělském muzeu v Praze.

V Husitském muzeu Tábor pak shlédli nově zřízenou expozici *Táborský poklad* s výkladem jednoho z autorů dr. Jiřího Chvojky.

Přehled účasti na konferencích a seminářích

Účast na následujících konferencích a seminářích pracovníků OSV:

8. 1. 2007: **Zakládající zasedání České asociace oral history**,
Akademie věd České republiky Praha, účast Jiří Petráš
15. 3. 2007: **Společná hranice**,
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci
s Waldviertel Akademie Waidhofen an der Thaya, účast Jiří Petráš,
František Krejča;

**seminář v rámci projektu z programu Interreg III A „
Muzeum – prostor pro partnerství „**

22. 3. 2007: **Velikonoční tradice,**
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, účast František Krejča.
28. 3. 2007: **Člověk ve stínu svého konce,**
Vysoká škola evropských a regionálních studií České Budějovice,
účast Nora Jelínková, František Krejča
18. - 19. 4. 2007: **Textil v muzejních sbírkách,**
Moravské zemské muzeum, Brno. Účast František Krejča
4. 5. 2007: **Hrdinství, statečnost, strach,**
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, s mezinárodní účastí,
účast Jiří Petráš, Leoš Nikrmajer
14. – 16. 6. 2007: **Konference ÚSD AV ČR Praha k problematice „Oral-history“,**
Slovinec u Olomouce, ÚČAST Jiří Petráš
4. – 6. 9. 2007: **Konference muzejních konzervátorů pořádaná Asociací
muzeí a galerií České republiky**
Znojmo, účast Jan Török, Karel Zámek
20. 9. 2007: **Lidové podmalby na skle,**
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s
Hinterglas muzeum Sandl, Rakousko, Účast Nora Jelínková,
František Krejča;
**seminář v rámci projektu z programu Interreg III A „
Muzeum – prostor pro partnerství „**
25. 10. 2007: **Genius Loci IV.,**
Státní vědecká knihovna Plzeň ve spolupráci s Katedrou
aplikované jazykovědy Pedagogickou fakultou ZČU Plzeň a
Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích, účast František
Krejča
15. 11. 2007: **Textil v jižních Čechách a rakouském příhraničí,**
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s
Textilmuseum AlteFabrik, Weitra, Rakousko, účast František
Krejča;
**seminář v rámci projektu z programu Interreg III A „
Muzeum – prostor pro partnerství „**

Oddělení programové a propagační

Přehled účasti na konferencích a seminářích

1.11. 2007, **Seminář Výletní mapa 2007**,
České Budějovice, účast Jaroslava Landová

VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHAJOVANÉ V ROCE 2007

V roce 2007 bylo realizováno 40 výstav, z toho 9 menších výstavních projektů z cyklu exponát měsíce, celkem 38 se konalo v objektech Jihočeského muzea.

Událost – Elvíra a Eduard Antalovi – oleje a tapisérie

10. – 23. 2. 2007

garant: PhDr. Jaroslava Landová

**Tradiční výstava orchidejí, bromelií, sukulentů
a jiných exotických rostlin a živočichů**

10. - 18. 3. 2007

garant: RNDr. Petr Bürger

Nový Zéland – poslední ráj ?

Země dlouhého bílého oblaku

14. 3. – 2. 9. 2007

garant: Ing. Martin Lepší

Velikonoce v muzeu

30. 3. - 9. 4. 2007

garant: Irena Tauerová, ve spolupráci s Národopisným sdružením

Předválečnou Šumavou

Zdeněk Roučka – život – práce - krajina

5. 4. – 10. 9. 2007

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Jihočeské masopusty

18. 4. – 27. 5. 2007

garant: Mgr. PhDr. Marcela Macková

Bohumil Hajn – keramik

21. 4. – 2. 9. 2007

garant: PhDr. Jiří Petráš

České evropanství

Putovní výstava pořádaná ve spolupráci s Eurocentrem České Budějovice

12. - 27. května 2007

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Muzejní noc

První doklady pravěké textilní výroby z Vltavotýnska

Ukázky lidových krojů jihočeského regionu

18. 5. 2007

Muzejní plakáty 1991 - 2006

18. 5. - 24. 10. 2007

garant: Bc. Pavla Šmídová

Expedice Peking

11. 6. - 11. 11. 2007

garant: PhDr. Jiří Petráš

Jihočeská krajina

Z tvorby ak. mal. Jiřího Stejskala

12. 9. - 1. 11. 2007

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Dny EHD – Den s paličkovanou krajkou

14. - 15. 9. 2007

garant: Irena Tauerová, ve spolupráci s Národopisným sdružením

Tradiční výstava hub

Termín: 1. – 4. 10. 2007

garant: Mgr. Miroslav Beran

Chryzantémy v tvrzi Žumberk

13. – 14. 10. 2007

garant: Roman Josefík

Intersalon AJV 2007

11. ročník mezinárodní soutěžní přehlídky výtvarného umění dneška

22. 9. – 19. 10. 2007

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Hrabě Jan Buquoy, sociální reformátor doby osvícenské

od 1. 11. 2007

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Krásy tradice

Tradiční materiály, techniky a technologie v současném odívání

od 10. 11. 2007

garant: Mgr. PhDr. Marcela Macková

Pletená sobota

Ještě je čas se podívat i naučit, jak se kdysi plítávaly vánočky
17. 11. 2007

garant: Mgr. PhDr. Marcela Macková

Střípky z historie turistiky na Českobudějovicku

od 23. 11. 2007

garant: Mgr. Leoš Nikrmajer

Vánoce v muzeu

30. 11. – 6. 1. 2008

garant: Irena Tauerová, ve spolupráci s Národopisným sdružením

Slavné vily Jihočeského kraje

Ve spolupráci s uměleckou agenturou Foibos a.s.

od 13. 12. 2007

kurátor výstavy: PhDr. Nora Jelínková

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Doprovodné výstavky realizované v rámci projektu Interreg III. A - Muzeum prostor pro partnerství

garant projektu: PhDr. Marta Zavřelová

Společná hranice - s partnery z Waldviertl Akademie im Weidhofen an der Thaya

15. 3. 2007

Kouzlo Velikonočních kraslic v Jižních Čechách, Horním Rakousku a Solné komoře ve spolupráci s Verein Freunde der Oster aus Linz

19. 4. 2007

Lidové podmalby na skle - ve spolupráci s Hinterglasmuseum Sandl

20. 9. 2007

Výzkum flory a vegetace mezi Vltavou a Dunajem

ve spolupráci s ÖÖ Landesmuseum in Linz und Botanischen Arbeitsgemeinschaft am ÖÖ Landesmuseum Linz

18. 10. 2007

Archeologie na pomezí

ve spolupráci s Bundesdenkmalamt Linz, Universität Salzburg

8. 11. 2007

Textil v jižních Čechách a rakouském příhraničí

ve spolupráci s Museum Alte Textilfabrik in Weitra

15. 11. 2007

Výstavy mimo muzeum: návštěvnost není ve statistice muzea evidována

Podzimní houby

Výstaviště České Budějovice a. s.

18. - 21.10. 2007

garant: Mgr.Miroslav Beran

Jihočeská letecká expozice

Výstaviště České Budějovice a. s.

18. - 21.10. 2007

Regionální letecko-historická společnost při Jihočeském muzeu

garant: PhDr. Jiří Petráš

Z šera dávných věků...

Nové archeologické výzkumy a nálezy na Vltavotýnsku

Městské muzeum Týn nad Vltavou

24. 8. 2007 - 26. 10. 2007

garant: Ondřej Chvojka, Mgr. PhD.

Český kráter

Zámeček – Železná Ruda

Město Železná Ruda

garant: RNDr. Petr Rajlich

Spolupráce s dalšími institucemi –

Výstava hub – s Gymnáziem v Č. Krumlově

Cyklus EXPONÁT MĚSÍCE

Jihočeské obří křemeny

leden 2007

garant: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Ukázky francouzských platidel ze sbírek muzea

únor 2007

garant: PhDr. Jiří Chvojka

Kroniky Českých Budějovic ze sbírky rukopisů Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

březen 2007

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Literatura o regionu

duben 2007

garant: Mgr. Helena Stejskalová

Modrá z přírodní laboratoře - kyanit z jižních Čech a modré nerosty ze světa

květen 2007

garant: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Slavík obecný - Pták roku 2007

červen – září

garant: RNDr. Petr Bürger

**Nové přírůstky do sbírkových fondů knihovny muzea
Z pozůstalosti Ing. Bohumila Krále, významného stavitele z období 30. let 20.
století**

říjen 2007

garant: garant: Mgr. Helena Stejskalová

Jihočeské ametysty

prosinec 2007

garant: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

CYKLUS OSOBNOSTI A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Vzpomínka k nedožitým 85. narozeninám akademické sochařky a etnografky Zory Soukupové, která svou celoživotní odbornou, uměleckou a metodickou činností patří k nejvýraznějším osobnostem v oblasti lidové kultury jihočeského regionu.

garant: Mgr. PhDr. Marcela Macková

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2007

9. 2. 2007 Dny slovenské kultury 2007

Ladislav Ballek, velvyslanec Slovenska v České republice

Vladimír Galuška, velvyslanec České republiky na Slovensku

Elvíra Antalová, Eduard Antal, přední slovenští výtvarní umělci

31. 10. 2007

Margareta Buquoy, autorka výstavy o Janu Buquyovi, sociálním reformátorovi

16. 11. 2007

Carmelita Rosa Salas, velvyslankyně Filipín v České republice

SPONZOŘI A PARTNEŘI MUZEA

Jaderná elektrárna Temelín – hlavní partner
1.JVS, a.s., České Budějovice
EM-grafika, Č. Budějovice
Eurocentrum České Budějovice
FINESA České Budějovice, s.r.o.
TV GIMI, a.s.– mediální partner
Orchidea klub v Českých Budějovicích,
Explantex®Vondruš, Homole
Česká společnost entomologická
ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou
Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia
SKANSKA d.s., Č. Budějovice

Regionálního odborné pracoviště pro lidovou kulturu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

A. Akce v rámci dotačního programu: podpora tradiční lidové kultury

1. Lidová religiozita
2. Sídlo, dům bydlení

Pozn. spolupráce se starosty měst a obcí na základě požadavků Jihočeského kraje a priorit stanovených MK ČR v intencích dotazníků NÚLK ve Strážnici

3. Josef Režný: Ze života na Prácheňsku vážně - nevázně i

1. Lidová religiozita

Projekt byl zpracováván v intencích daných NÚLK ve Strážnici. Vzhledem k citlivosti dané problematiky se jednalo o náročnou oblast, kde nelze spoléhat pouze na údaje v dotaznících; bylo spolupracováno s ostatními subjekty: odbornými, tzn. etnografická pracoviště regionu, kronikáři i soukromými osobami – prostředníky znající dobře terén.

Záměrem dokumentace bylo citlivé zachycení lidové pojetí víry a pověrečnosti - přítomné ve vědomí i chování náboženského člověka, určující duchovní, sociální kulturu a následně tak i kulturu hmotnou - i jejího vlivu na vědomí i chování nositele.

Zvláštní pozornost byla věnována religiozním jevům a projevům v kontextu s kalendářem církevního roku: návštěva poutního místa (poutě, procesí), specifickým akcím lokálního a regionálního významu (svěcení kříže, zvonů, praporů, obnovení Křížové cesty), zvláštním folklórním útvarům v jejich modifikacích v lidových obřadech (konopická) i souvislostem s projevy materiální kultury, např. Betlémy jako specifického odrazu osobní zbožnosti představující se v různých obměnách a individuálním pojetí.

Většina dokumentace měla současně za cíl postihnout celkovou současnou atmosféru akce, včetně nezbytných doprovodných jevů: prodej svatých obrázků, obrázků na skle...

Akvizice:

Betlémy – podmalba: Marie Flašková

Keramický figurální betlém: František a Alena Reindlovi

Dokumentace:

Mariánská pouť (Třeboň), Znovuotevření Křížové cesty (Cetviny), Konopická (Radomyšl), Svěcení zvonů (Chroboly), Podzimní pouť v Lomci u Prachatic, Fatimská pouť (Dobrá Voda u Nových Hradů), Svěcení zvonů Dobrá Voda u Českých Budějovic, Klášterní slavnosti (Nové Hrady), Tradiční pouť Římov, Havní pouť (Křížová Hora u Českého Krumlova), Slavnostní pouť, svěcení praporu (Hluboká nad Vlt.), Pouť, svěcení kříže (Chotěbořice u Kestřan), Pouť k arch. Michaelovi (Jistebnice), Královský kámen u Nicova, Hlavní pouť (Kájov), Hubertská mše (Hluboká nad Vlt.), Průvod při památce Zsvěcení Panny Marie (České Budějovice).

Technika obrázků na skle neprofesionálních výtvarníků (Marie Flašková, Jiří Honis) v souvislosti s demonstrací současných podmaleb jihočeského regionu.

2. Sídlo, dům bydlení

Na zpracování projektu - v rámci požadovaných údajů dotazníku NULK ve Strážnici – jako konzultanti, participovala odborná etnografická pracoviště jihočeského regionu.

Záměrem bylo dokumentovat způsoby současného bydlení charakteristických pro oblast Jižních Čech (chlévní typ I, II, pro centrální část Doudlebska a Blat, podhorských oblastí Šumavy a Novohradských hor) se zřetelem na bohužel převažující současný trend (úpadková forma v podobě tzv. „podnikatelského baroka“).

Pozornost byla zaměřena zejména na uchování tradičního stavitelství in situ i jeho transferu v současné obnově: chalupářství, mlýn v Hoslovicích (první základ muzea v přírodě Jihočeského kraje) v kontextu s kulturou krajiny a regionální urbanistické a architektonické diferenciaci.

Akvizice:

geneze rekonstrukce hoslovického mlýna (MKS Strakonice), dokumentace šumavského a blatského obydlí (Z. Tripes).

Dokumentace:

- okruhy: Jihočeská Blata (Soběslavská, Třeboňská),

- okruhy: Pošumaví (Pošumaví a Šumava: Prachaticko, Volyňsko, oblast královských Hvozdů).

3. Josef Režný: Ze života na Prácheňsku vážně - nevážně i darebně () (Příprava a úprava rukopisných podkladových materiálů k tisku)

V rámci projektu byly provedeny :

- akvizice dokumentačních materiálů od autora,
- zpracování a digitální archivace, podkladů, korektury, grafické práce a předtiskové práce (P. Kolář, Horažďovice),

- publikace připravena k tisku (na křídě, v barvě, v pevné vazbě, formátu B5) pod názvem Písně a řeči vážné – nevážné – darebné (kapitoly ze života lidu prácheňského).

Významná osobnost českého národopisu, strakonický rodák opět připravil výjimečnou publikaci. Tentokrát - dnes již třiaosmdesátiletý autor využil svých širokých znalostí i nashromážděného materiálu a obsáhl hned několik stěžejních témat.

Jednotícím prvkem je i tentokrát „jeho“ region – Prácheňsko. Kniha ze života a o životě lidu na Prácheňsku se dotýká různých oblastí ve vzájemném prolínání historických skutečností a vážných i humorných událostí či vyprávění. Navíc přímo koresponduje s okruhem témat MK ČR pro rok 2008 (dokumentace a identifikace jevů tradiční lidové kultury), obyčejovou tradicí. Autor zde totiž v 11 samostatných kapitolách představuje typickou prácheňskou slavnost Konopickou či Staročeské máje; život světáků ze šumavského Podlesí dokumentuje na osudech cirkusového kapelníka Jana Martana a krotitele šelem Silvestra Kantora.

Na šumavské Podlesí sahá také rodinná historie některých loutkářských rodů (Kopecký, Lagron), kterou se v knize podařilo zachytit. Za zmínku stojí i vyprávění o Josefu Skupovi, který se nejen narodil ve Strakonících, ale své dětství často trávil v okolí. Výraznou část knihy tvoří vzpomínky pamětníků na staré strakonické hospody i některé události s nimi spojené. Autor se v knize nevyhýbá ani sociální tematice a zařazuje vyprávění staré tovární dělnice, její vzpomínky na těžký život a okolnosti, které jej doprovázely.

Hodnotu knihy zvyšuje na 140 nápěvů lidových a pololidových písní i příležitostných skládání připomínajících některé skutečné události a situace i okruh rozmarných a darebných písniček, jakýchsi jihočeských kryptadií, které se v minulosti sice ústně šířily, ale z etických nebo estetických důvodů se zpravidla jen zřídka publikovaly. Díky znalosti terénu se podařilo zaznamenat nejen texty, ale i nápěvy těchto dnes již většinou zapomenutých písní, z nichž řada nebyla dosud publikována a které však nepochybně patří do studnice lidové tvořivosti.

V publikaci jsou respektovány projevy regionální lidové mluvy a zejména humoru, který se nevyhýbá jadrným výrazům a ponechává v ústním podání dochované a necenzurované folklórní projevy. V knize autor čerpá z vlastních terénních sběrů, vzpomínek pamětníků i z archivních pramenů a literatury. Jak je autorovým dobrým zvykem, práce je i tentokrát psána svižným stylem a živou formou.

K atraktivitě publikace by měl přispět také bohatý obrazový doprovod a notové prepisy písní.

Josef Režný patří mezi naše současné nejvýraznější osobnosti českého národopisu, je „erudovanou pamětí“ této oblasti. Připravovaný dokument o životě „lidu prácheňského“, nejen z hlediska oblasti dudáctví, jak je pro něho typické, ale v širším společensko-historickém kontextu, je nedílnou součástí mapování tradic lidové kultury Jižních Čech, odpovídající koncepci péče o tradiční lidovou kulturu. Lze bez nadsázky konstatovat, že se jedná o unikátní práci. Je odrazem celoživotního sběratelského a dokumentačního úsilí autora, vyjádřením jeho citu k rodnému kraji i dokumentem náplně života jedinečné osobnosti (pozn. dnes již po smrti etnografky Z. Soukupové a prof. Dr. J. Pecky, CSc. jediné) i tradic významné národopisné oblasti jihočeského regionu.

B. Vlastní činnost

Badatelská činnost:

Koresponduje s výstavními akcemi a přednáškovou činností

Tradiční vánoční pečivo (staré formy pletení vánoček, báby, babky...)

Výstavní činnost

1. Jihočeské masopusty - Ohlédnutí (profilová výstava masopustního zvykosloví regionu)

Návštěvnost: 1 935

Cílem projektu bylo představení masopustní zvykosloví jihočeské oblasti jako společenského fenoménu široké veřejnosti.

Výstava byla koncipována jako profilová přehlídka jihočes. subregionů (Prácheňsko: Strakonicko, Písecko, oblast Šumavy: Prachaticko, Šumavské Zálesí, Netolicko, Jindřichohradecko, Českobudějovicko: Vltavotýnsko, Doudlebsko...) tzn. v společensko historickém kontextu. Byly zde demonstrovány jednotlivé typy masopustních obchůzek, včetně obřadových momentů charakteristických pro oblast Doudlebska či Českokrumlovka.

Profily jednotlivých oblastí doplnila rozsáhlá historická i současná dokumentace vlastního obřadního ceremonálu, atributů a masek, včetně fotografií prof. Ludvíka Barana a Dr. Jitky Staňkové, CSc, výtvarné skicy, kresby a návrhy ak.mal.Bořivoje Laudy, videozáznamů – růžičková, slaměná, mečová koleda - pořízených odborným pracovištěm pro lidovou kulturu Jihočeského muzea v rámci grantu MK ČR z roku 2005.

Výstava byla připravena ve spolupráci s dalšími organizacemi: Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích, Regionálním muzeem v Českém Krumlově, Muzeem Jindřichohradecka, Muzeem středního Pootaví Strakonice, Prachatickým muzeem, Prácheňským muzeem v Písku, Městským muzeem ve Volyni, Městským muzeem v Týně nad Vltavou, Milevským muzeem, Informačním a kulturním centrem v Kaplici a Maškarním sdružením v Milevsku, Jihočeským souborem písní a tanců Úsvit, folklórním souborem Doudleban a dalšími organizátory místních masopustů, kteří ochotně poskytli ze svých soukromých sbírek a archivů nezbytnou dokumentaci i zápůjčky rekvizit a výtvarných děl, fotografií a masek: Ivan Dorotovič - Nové Hrady, Mirka Dürnfelderová – Národopisný soubor Doudleban, Lucie Havlová - Radostice, Lenka Hůlková – Horní Planá, PhDr. Marcela Macková – České Budějovice, Jaroslava Šimková – Ločnice, Josef Rychtář - Rohanov, ing. Miroslav Šobr – Tažovice, Oldřich a Zdeněk Tripesovi - Komařice.

Celková atmosféra a umělecká i dokumentační stránka byla umocněna výtvarnými pracemi ak.mal. Bořivoje Laudy, fotografiemi prof. Ludvíka Barana i jihočeských lidových umělců a řemeslníků Marie Flaškové, keramiků Františka a Aleny Reindlových, již zemřelých řezbářů Vojtěcha Mráze a Františka Brůžka, a výrobce lidových hudebních nástrojů Miroslava Stechera.

Použity byly fotografie z literatury, dobových tisků, soukromých archivů profesionálních i amatérských autorů a dokumentátorů akcí i muzejních sbírek: Daniela Havlíka, Heleny Jakešové, PhDr. Mgr. Marcely Mackové, prof. ing. Miroslava Macka, CSc., Zdeňka a Přibyla Ivy Sedlákové, Dana Seluckého, Heleny Sýkorové, Jana Štětiny, Jiřího Štětiny, Jakuba Urbana.

Za velmi vstřícné poskytnutí dokumentačních podkladů i za zprostředkování kontaktů na místní organizátory je potřeba poděkovat i všem osloveným zástupcům měst a obcí: Benešov nad Černou, Borovany, České Budějovice, Milevsko, Olešnice, Řepice, Soběnov, Slavče.

Demonstrace: 40 lokalit

Českobudějovicko: České Budějovice, Borovany a okolí: Hluboká u Borovan, Radostice, Třebeč, Vrcov, Doudleby, Dobrkovská Lhotka, Komařice, Ločnice, Olešnice,

Nové Hrady a okolí: Nakolice-Vyšné, Pěčín, Slavče, Střížov, Týn nad Vltavou
Českokrumlovsko: Benešov nad Černou, Holubov, Kaplice, Křemže, Srnín, Soběnov,
Zlatá Koruna, Horní Planá
Jinřichohradecko: Dačice, Kunžak, Břilice, Deštná-Děbolín,
Písecko: Milevsko
Prachaticko: Mičovice-Jáma, Svatá Máří, Vimperk, Volary, Stachy – Rohanov
Strakonicko: Řepice, Tažovice, Vacov, Volyně.

2. **Krásna tradice** (Tradiční materiály, techniky a technologie v současném odívání)
výstava oděvů a oděvních doplňků z dílny neprofesionálních výtvarnic Bohdany Homolkové a Ludmily Dominové, jejímž záměrem bylo představit neustálou kontinuitu tradičního řemesla s trendy současného odívání.

3. **Výstava typů vánočního obřadního pečiva** (pleteneho i z volné ruky) v rámci předvánoční vzdělávací akce Pletená sobota: Ještě je čas se učit Aneb pletení vánoček.
Návštěvnost: cca 400 osob

4. Doprovodná demonstrace k akci v rámci projektu věnovaná současným autorům podmaleb na skle v rámci mezinárodního projektu Jihočeského muzea: „**Muzeum – prostor pro partnerství**“.

5. **Osobnost měsíce: ak.soch. Zora Soukupová** (vzpomínková profilace činnosti významné jihočeské etnografky a muzejní pracovnice k výročí nedožitého 85. narození).

Dokumentační činnost:

koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi: grantové projekty MK ČR pro rok 2007, jihočeský masopust, tradiční textilní techniky, obřadní lidové pečivo (+ výstava Milevského muzea Chuť Vánoc), lidoví tvůrci v oboru podmaleb (medailon Marie Flaškové z Českých Budějovic).

Přednášková činnost:

Jihočeské lidové pečivo (v rámci celostátní porady MK ČR a regionálních odborných pracovišť pro lidovou kulturu v Českých Budějovicích)

Doudlebský masopust (v rámci Muzejní noci 2007 včetně komentáře k názorné demonstraci trestání (vysekávání kop) souborem Doudleban

Tradiční textilní řemesla v současnosti (v rámci mezinárodního projektu Jihočeského muzea: Muzeum - prostor pro partnerství)

Konzultační činnost, participace

- ČT: Koleda, koleda-film o šumavském adventu a Vánocích: identifikace lidového pečiva bába, babka, oplátek pro demonstraci,
- Národopisná skupina z Jarošova nad Nežárkou,
- Milevské muzeum (odborné texty k výstavě věnované vánočnímu pečivu a cukroví),
- Město Borovany - tradice i současnost Borovanských slavností,
- Jihočeské muzeum - participace při národopisných tématech mezinárodního projektu Muzeum-prostorpro partnerství,
- Statutární město České Budějovice- Masopust (organizace + odborná garance),

- Jihočeský kraj - odborné vyjádření k příspěvkům pro rok 2007 v oblasti lidové kultury,
- participace v rámci členství projektového týmu při projektu Kraj tradic a řemesel (současná řemesla jihočeského regionu),
- MK ČR - spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu participace při vytváření dotazníku projektu pro rok 2008 Obyčejová tradice,
- participace při přípravě grantů: KD Metropol, Muzeum středního Pootaví Strakonice (odborný posudek a doporučení k vydání práce J. Režného Písňe a řeči vážné – nevážné – darebné (kapitoly ze života lidu prácheňského),
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (Klub tradic Borovany, individuální tvůrci z oblasti lidového umění a řemesel),
- participace s etnografy jihočeského regionu v rámci koncepčních příprav projektu Jihočeské masopusty.

Marcela Macková
pracoviště pro lidovou kulturu

Pracoviště správce počítačové sítě 2007

V roce 2007 jsme zprovoznili on-line obchod s literaturou a zpřístupnili ho na www stránkách Jihočeského muzea široké veřejnosti. V současné době je v nabídce on-line shopu více než 260 publikací, z nichž většina je doplněna o fotografii titulní strany, obálky a obsah. Obchod umožňuje zájemcům pohodlný výběr a nákup publikace přímo z domova. Na výběr je několik způsobů plateb a to dobírka, bankovní převod a faktura.

Od zprovoznění obchodu dne 1.5.2007 bylo již vyřizeno celkem 38 objednávek, což představuje na celkovém prodeji značný podíl. Tímto se i v Jihočeském muzeu potvrdilo, že nákupy pomocí internetu zažívají ohromný růst a stávají se pro mnoho lidí naprostou samozřejmostí. Obsluha obchodu, vkládání nových titulů, vyřizování objednávek atd. je zajištěna pracovníci knihovny Jihočeského muzea pomocí jednoduché www administrace.

Během roku uspořádalo Jihočeské muzeum celou řadu úspěšných mezinárodních konferencí, při kterých byly naplno využity možnosti nového konferenčního a multimediálního sálu. Tento plný ostrý provoz se ukázal jako důležitý, protože se během něj objevilo plno několik nedostatků a námětů na vylepšení, které bylo potřeba vyřešit.

Jedním z nich byla například absence bezdrátového prezentéru pro pohodlné ovládání prezentací. Toto zařízení bylo na konci roku zakoupeno a nainstalováno. Během akcí byl sál navíc doplněn o zapůjčený systém překladatelského stanoviště. Proběhlé akce také ukázaly, že se již definitivně upouští od zastaralých prezentačních způsobů s použitím průhledných folií atd., a naprostá většina přednášejících považuje moderní vybavení hostitelské instituce za naprostý standard a podle toho se také na akce připravuje.

Dále bylo ve spolupráci s Regionálním pracovištěm pro lidovou kulturu připraveno několik filmů s národopisnou tematikou, které práci Jihočeského muzea úspěšně prezentovaly u nás i v zahraničí.

Martin Dvořák
správce počítačové sítě

Provozně technické oddělení v roce 2007

V průběhu roku spolupracovalo provozně technické oddělení při přípravě a realizaci výstav. Tradičně nejnáročnější technické řešení si vyžádala výstava „Orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů“ a výstavy „Tradiční textilní techniky“ a „INTERSALON“.

Pokračovalo se v opravách a údržbě budov, v jejich rekonstrukci a modernizaci. Zajišťovali jsme přepravu materiálu a sbírkových předmětů podle potřeb jednotlivých oddělení.

Úkoly v oblasti modernizace, oprav a údržby, byly plánovány v návaznosti na možnosti rozpočtu muzea a přidělené investiční dotace.

Stálou pozornost si vyžádalo zejména dokončení rekonstrukce a modernizace depozitárního objektu v ulici L.B.Schneidera č. 6 v Českých Budějovicích.

Mimo výše uvedené výstavy provozně technické oddělení plnilo a zabezpečovalo různé dílčí úkoly pro jednotlivá oddělení Jihočeského muzea a provádělo údržbu a ošetření svěřeného materiálu.

Společně s odborovou organizací byla provedená v měsíci dubnu kontrola dodržování bezpečností práce.

Byly uskutečněny požární preventivní prohlídky všech objektů v rámci kterých byly umístěny bezpečnostní značky. Při kontrolách nebyly shledány podstatné závady.

Zákonem a odbornými směrnici stanovené revize na objektech ve správě muzea byly provedené v plném rozsahu.

Doprava zaměstnanců zabezpečovaná 5 referentskými vozidly proběhla bez dopravní nehody. Bylo ujeté km.

Úkoly kladené na provozně technické oddělení byly plněné včas, kvalitně a beze zbytku.

z podkladů Jozefa Mikitina (†)
vedoucího provozně-technického oddělení

Tvrz Žumberk

Otevírací doba žumberské tvrze byla pro nejširší veřejnost od 31. března do 31. října. Expozici o historii tvrze a jejího nejbližšího okolí, spolu s dominantním lidovým malovaným nábytkem zde v uplynulé turistické sezóně shlédlo 5 940 návštěvníků.

Třetím rokem byla otevřena regulérní II. prohlídková trasa - lapidárium ve dvou nejdříve zrekonstruovaných baštách a bašta „C“ s původními renesančními freskami a dřevěným malovaným záklopovým stropem. Tato trasa přilákala 244 osob. 21. výstava chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby pak byla navštívena solidním počtem 1 023 osob.

Celkem jsme zde rovněž /ve spolupráci s MÚ v Nových Hradech/ uspořádali 24 svatebních obřadů. A to nejen na nádvoří tvrze a v Rytířském sále, ale i ve vyklizeném prostoru bývalého depozitáře v tzv. kočárovně. Zde se také po dlouhých šestnácti letech opětovně konala i tradiční a výše uvedená výstava chryzantém. Převoz nábytku do rekonstruovaného depozitáře v Ledenicích v měsíci září, patří rovněž ke stěžejním provozním událostem roku 2007.

Z hlediska údržby je nutno zmínit dodatečné nainstalování okapového žlabu na nejvyšší střechu přístavku bašty „C“ a oplechování měděnou lemovkou pláště. Díky tomuto opatření bylo konečně zabráněno zatékání dešťové vody až do přízemní místnosti přístavku. Klempíři pracovali rovněž i na samotné tvrzi. Konečně byly definitivně odstraněny následky zimy z počátku r. 2006. Okapový žlab na severní straně budovy byl narovnan a v úžlabí střechy nad kočárovnou, pak došlo k propojení žlabů s tím, že ten jižní proděravělý byl kompletně nahrazen novým. S okapy bohužel souvisí i negativní zkušenost z počátku dubna, kdy i na Žumberk dorazila nájezdnická vlna krádeží barevných kovů. Zcizené okapové svody z jižní strany přístavků bašty „C“ byly nahrazeny plastovými.

Z nezbytných revizí bych uvedl zvláště kompletní revizi elektroinstalace, kterou je nutno provádět jednou za 5 let. V dubnu také došlo k odstranění nevhodných venkovních odpadkových košů, v kýčovitém provedení do podoby brnění a jejich nahrazení novými, kovovými koši, vybavenými vnitřní plechovou vložkou.

Ve spolupráci s vydavatelstvím RILLICH pak byly nově navrženy a vytištěny tři nové druhy pohlednic Žumberka a zahájen jejich úspěšný prodej. K propagaci rovněž přispěla v září zde natáčená a 7.10. 2007 odvysílaná reportáž České televize pro pořad Toulavá kamera. Paní redaktorka Toušlová se v ní bohužel dopustila tří věcných chyb.

Nápis na fresce v patře bašty „C“ nepochází ze Starého, nýbrž Nového zákona. Místní buquoyští poddaní zcela jistě znovu neobjevili výrobu hyalitu a slonovinovou truhlu zdobenou perleťmi zde také nemáme.

Zajímavé podrobnosti k výše zmiňované fresce jsou uvedeny v samostatném článku v této zprávě.

Na sklonku roku pak byla navázána spolupráce s nakladatelstvím SOUKUP&DAVID, a to na realizaci nového průvodce Novohradskem. Za reklamu na expozice ve tvrzi umožníme v příštích letech vstup jednomu návštěvníkovi po předložení vstupenky s kupónem /z průvodce/ zdarma.

Roman Josefík
správce tvrze

Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA

Archeologické oddělení v roce 2007

Projekt „Archeologie bez bariér“ a archeologický výzkum v Březnici u Bechyně

V roce 2007 realizovalo Jihočeské muzeum projekt „Archeologie bez bariér“, který byl částečně financován z grantu Krajského úřadu Jihočeského kraje. Cílem projektu bylo zapojení handicapovaných spoluobčanů, především dětí, do vědecké práce na poli společenskovědních oborů a prohloubení jejich znalostí a zájmů o kulturní dědictví. Projekt byl konkrétně naplněn třemi základními realizovanými aktivitami: 1) přímou účastí handicapovaných občanů na archeologickém výzkumu v Březnici u Bechyně, 2) účastí postižených dětí na dokumentaci památkově chráněných objektů i přírodních památek v regionu (konkrétně se jednalo o dokumentaci kostela v Klokotech u Tábora a v Chýnově a Chýnovské jeskyně) a 3) dalšími kulturně-osvětovými programy pro postižené spoluobčany (varhanní koncert při svíčkách v chýnovském kostele, výstava výtvarných prací handicapovaných občanů v Jihočeském muzeu).

Hlavním nositelem projektu bylo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, odpovědným pracovníkem byl autor této zprávy. Partnerem při realizaci projektu bylo občanské sdružení Naše historie o.s. Dalšími spolupracujícími institucemi byly organizace Geo-cz, zajišťující geodetické, dokumentační práce a odborné vedení v příslušných oborech, zejména v části projektu, zahrnující presentaci a dokumentaci památkově chráněných objektů, a organizace Sysko Tábor, zajišťující geoinformatiku, multimediální a internetové prezentace. Hlavními partnery projektu „Archeologie bez bariér“ byly organizace Klíček Záluží u Tábora a Světluška České Budějovice, které se zabývají péčí o handicapované spoluobčany a jejich výchovou.

Jednou z hlavních aktivit v rámci uvedeného projektu byla realizace archeologického výzkumu sídliště z mladší doby bronzové (cca 1000 př.n.l.) v Březnici u Bechyně. Výzkum orbou narušeného sídliště probíhá již od roku 2005, v roce 2007 jsme do něj poprvé zapojili i handicapované děti. Během výzkumu bylo odkryto několik zajímavých sídlištních objektů s množstvím zejména keramických nálezů z uvedeného období. Zcela jedinečné jsou dva lineární žlaby, orientované severojižním

směrem, v nichž bylo vedle množství keramických zlomků a torz nalezeno i několik celých hliněných závaží a také unikátní kultovní nádobka, nemající v našem prostředí dosud žádné analogie – její nejbližší obdoby známe až z prostředí lužické kultury ve východních Čechách a v Polsku. Celkově již bylo v Březnici prozkoumáno sedm lineárních žlabovitých objektů, což můžeme v rámci celé střední Evropy považovat za unikát. Z dalších výjimečných objektů můžeme zmínit torzo celé zásobnice, zapuštěné do podloží, nebo zahroubený výrobní objekt s několika kamennými podložkami – zrnotěrkami. Nálezová situace odkrytá v Březnici v roce 2007 jen potvrzuje výjimečnost této lokality, která patří i po stránce movitých artefaktů k nejbohatším v celých jižních Čechách.

Archeologického výzkumu se zúčastnili v rámci své praxe jak studenti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, tak i handicapovaní spoluobčané z obou výše zmíněných organizací. Ti se zapojili jak do terénních výkopových prací, tak byli seznámeni se základními dokumentačními technikami a prospekčními metodami (např. průzkum pomocí detektoru kovů či povrchovými sběry). V další fázi je plánováno seznámení handicapovaných spoluobčanů se zpracováním získaných nálezů (mytí keramiky, slepování nádob, modelace artefaktů apod.).

Projekt „Archeologie bez bariér“ přinesl pro naše handicapované spoluobčany seznámení s archeologickou a památkovou praxí. Prohloubili si tak své historické povědomí a seznámili se s nejstarší historií regionu. Trvalým výsledkem tohoto projektu jsou pak výtvarné práce handicapovaných občanů, vzniklé na základě zážitků z tohoto projektu, stejně tak i internetová prezentace projektu na stránkách www.bezbarier.nasehistorie.cz. O velkém zájmu ze strany veřejnosti i médií hovoří fakt, že o aktivitách spojených s tímto projektem vyšla řada novinových článků v regionálních novinách a informace o projektu a pozvánky na akce odvysílal Český rozhlas České Budějovice. Vzhledem k pozitivním výsledkům projektu plánujeme jeho pokračování i v roce 2008.

Ondřej Chvojka

Průzkum krypt v kostele Narození P. Marie v Želivě a hrobky Amalie Eleonory ze Schwarzenbergu v kostele sv. Víta v Českém Krumlově.

Archeologické oddělení Jihočeského muzea v Českých Budějovicích realizovalo od roku 1994 do roku 2002 záchranný archeologický výzkum v rámci rekonstrukce areálu premonstrátského kláštera v Želivě. V letošním roce na základě požadavku investora byl proveden průzkum několika krypt v konventním kostele Narození P. Marie ve spolupráci dalších zainteresovaných oborů a institucí. Průzkum byl výjimečný v tom, že byla použita nedestruktivní metoda, kdy minimálním otvorem velkým zhruba 2 x 2 cm byla vsunuta do sledovaných prostor minikamera, která zaznamenala situaci v jednotlivých sledovaných hrobkách. Vše bylo realizováno bez násilného zvedání náhrobních kamenů, kterými byly zakryty vstupy do podzemí. Celkem se jednalo o

průzkum 5 krypt – opatské krypty, krypty bratří, krypty rytířů Vraždů z Kunvaldu, pánů Leskovců z Leskovce a hrabat Věžníků z Věžník. Tyto šlechtické rody byly s klášteřem spojeny tzv. konfraternitou, což znamená, že odkázali nebo darovali svůj majetek klášteři, a byli pohřbeni v konventním kostele Narození P. Marie.

V opatské kryptě vybudované v podzemí před hlavním oltářem v kostele byli pohřbeni většinou významní barokní opati počínaje Siardem Falkem a Danielem Schindlerem, poslední pohřbený v této kryptě byl opat Arnošt Morávek v roce 1775. Významu zesnulých opatů odpovídala i hrobová výbava a způsob uložení. U jednotlivých pohřbů byly rozeznány opatské kříže, pohřební oděv v podobě rukavic, obuvi, pokrývky hlavy a hrobová výbava v podobě látkových přikrovů a látkových vystýlek rakví nebo malování na ručně zpracovaných dřevěných pohřebních truhlách. Na zdi krypty byl zachycen nápis ANNO DOMINI 1682 a černou linkou malovaný kříž pod dolním břevnem zakončený lebkou se zkříženými hnáty. Jinak tomu bylo v případě krypty bratří se dvěma vstupy z kostela a sakristie, tato značně rozsáhlá hrobka obsahovala velké množství anonymních pohřbů ve velice špatně dochovaném stavu. I v této kryptě byla řada rakví bíle malovaná, ať již symbolikou smrti – lebkou s hnáty nebo kříži.

Zbývající tři podzemní pohřební prostory patřily šlechtickým rodům. Krypta Vraždů z Kunvaldu byla prázdná, neobsahovala žádné pohřby, zřejmě došlo k manipulaci s nimi a jejich přenesení na neznámé místo a z neznámých příčin. Stejně tak nevysvětlený navždy zůstane novověký nápis rozpoznáný na rubu náhrobního kamene ZA SMRT LP 19.. , který nejspíše souvisí s pohnutou minulostí kláštera, kdy v 50. a 60. letech minulého století sloužil klášter jako vězení pro kněze a posléze jako psychiatrická léčebna. Ve velmi špatném stavu byly pohřby v kryptě Věžníků z Božejova v jižní boční lodi kostela. V této hrobce však byla dokumentována složitá stratigrafická situace kamenného zdiva, která si zaslouží další bližší pozornost, neboť se může jednat o zdivo starších fází kostela, který postupně vznikal společně s klášteřem od poloviny 12. století. Jediná šlechtická hrobka s dochovanými pohřby byla zkoumána v prostoru před vítězným obloukem kostela a to konkrétně posledního mužského potomka svého rodu a právě konfratera želivské kanonie Jana Kryštofa Leskovce, svobodného pána z Leskovce a jeho dvou zesnulých manželek. Ten v roce 1668 dovolil konventu užívat svého rodového erbů. Zesulí v této kryptě byli uloženi ve velkých dřevěných spíše truhlách než rakvích, které byly vyplněné dřevěnými hoblinami a látkovými přikrovky. Truhly byly zakryté kříži malovanými víky, pouze náznaky horních částí trupů viditelných skrz ztrouchnivělé rakve naznačují orientaci a způsob pohřbů – zesulí byli ukládáni do rakví na záda, ruce měli složené na břicho, hlavou na západ, nohama na východ, a to na rozdíl od církevního zvyku, kdy opati byli uloženi přesně obráceně, tedy hlavou na východ a nohama na západ.

Podle legendy byl klášter v Želivě založen roku 1139 Soběslavem I. a jeho manželkou Adlétou. První historické doklady pak pocházejí z roku 1144. Archeologické výzkumy realizované v areálu kláštera odkryly nejstarší historii tohoto místa, zachytily románskou a gotickou architekturu, včetně hmotných pramenů, v podobě jednotlivých nálezů předmětů, které se ve středověku v klášteři používaly. Poslední průzkum míst novou technologií, kde se v konventním kostele Narození P. Marie pohřbívalo, archeologům poodhalil tajemství pohřebních zvyklostí a přispěl tak k dalšímu poznání historie tohoto místa.

Další sledovanou lokalitou byl nejenom na základě požadavku rakouských filmařů proveden archeo-geofyzikální a kamerový průzkum hrobky Amalie Eleonory ze Schwarzenbergu v kostele sv. Víta v Českém Krumlově.

Kostel sv. Víta se nachází na okraji historického jádra města Český Krumlov a tvoří jeho výraznou dominantu. Samotnou stavbu představuje síňové trojlodí s pětibokým presbytářem. Součástí kostela je i kaple Vzkříšení a kaple sv. Jana Nepomuckého. V západním průčelí kostela se nachází věž s původními okny, která je v horní části osmiboce zakončená. Nejstarší písemný údaj se vztahuje k roku 1329, podle legendy je vznik zdejší farnosti spojen s Petrem I. z Rožmberka.

Samotná kaple sv. Jana Nepomuckého vznikla v 1. polovině 18. století a nachází se dnes na severní straně severní boční lodi kostela. V kapli jsou v její západní zdi umístěny dva náhrobní kameny z červeného mramoru, které patří Vilémovi z Rožmberka a jeho třetí manželce Anně Marii Rožmberské z Badenu. Tyto náhrobky sem byly umístěny na pokyn Josefa Adama ze Schwarzenbergu po rozebrání a otevření Rožmberské hrobky umístěné v kostele sv. Víta.

V podlaze je pak umístěn žulový náhrobek o rozměrech 179 x 89 cm, který zakrývá zděnou cihlovou zaklenutou hrobku, ve které jsou uloženy ostatky Eleonory Amálie ze Schwarzenbergu, rozené z Lobkovic, manželky Adama Františka ze Schwarzenbergu. Na ploše náhrobku je majuskulní nápis v 7 řádcích, výška písmen je 5 až 10 cm a nad prvním řádkem je umístěna knížecí koruna, nad předposledním řádkem pak lebka se zkříženými hnáty a nápisem HIER LIGET DIE ARME SÜNDERIN ELEONORA. BITTET FÜR SIE. OBIJT DIE 5. MAJI A. 1741.

Hrobka představuje jednoduchý zaklenutý prostor, je vybudována z cihel, které jsou místy omítané smetanově bílou maltou, strop je také cihlový, jednoduše zaklenutý a neomítaný. Do hrobky nebyly vybudovány schody, tak jak bylo v takovýchto případech zvykem (Želiv), ale hrobku představuje pod náhrobníkem pouze hrobová vyzděná jáma umístěná v kapli. Pohřeb byl uložen do jednoduché a prosté dřevěné rakve větších rozměrů. Rakev byla vyzdobena motivem lebky s hnáty a zvláštními, dnes již nečitelnými černými paprsky na horním víku rakve. Na vrchní části pak ležel ztrouchnivělý, a dnes již rozpadlý dřevěný trám. Ve spodní části rakve, která byla oproti vrchnímu víku posunutá, byly patrné zbytky výstelky rakve, dnes oranžové barvy, snad původně malované. V rakvi pak byly nasypány velké dřevěné piliny na pohlcení vlhkosti.

Samotné uložení pohřbu nebylo výrazně čitelné, ale na snímcích kamery jsou patrné detaily dolních a horních končetin a žeber, v jednom případě pak hlavičky kloubu dolní končetiny a prstních článků. Kromě toho jsou viditelné zbytky pohřebního oděvu v podobě dochované osnovy látky, ze které byl oděv vyroben. Vše bylo pokryto silnou vrstvou plísní, tkáň již nebyly patrné. Pod rakví byla uložena velká zmeř prken zřejmě z rakve samotné a z pohřebního příkrovu. Pohřeb nebyl ničím výjimečným a nijak se nevyvíkal způsobem pohřbů v 1. polovině 18. století.

V hrobce tedy podle nápisu na náhrobníku umístěném v kapli sv. Jana Nepomuckého v kostele sv. Víta v Českém Krumlově byla pochována Eleonora Amálie ze Schwarzenbergu, rozená z Lobkovic, která se v roce 1701 provdala za knížete Adama Františka ze Schwarzenbergu (1680 – 1732), který zdědil Eggenberský majetek, když tento rod vymřel v roce 1719. Samotný kníže Adam František pak byl v létě 1732 nešťastnou náhodou zastřelen na honu císařem Karlem VI. a Eleonora Amálie se starala o rodový majetek za svého nezletilého syna Josefa Adama. Eleonora Amálie zemřela v roce 1741 na rakovinu, a je pohřbena v kostele sv. Víta v Českém Krumlově. Její manžel, tragicky zesnulý na honu, je pohřben na několika místech. Zemřelý bez srdce a vnitřností je pochován ve vídeňském kostele kapucínů. Srdce je pohřbeno v kostele sv. Víta v Českém Krumlově, vnitřnosti pak v hřbitovním kostele sv. Jiljí v Třeboni.

V letošním roce byly dále sledovány lokality - kostel sv. Jana Křtitele v Českém Rudolci a klášterní kostel v Klokotech u Tábora. Zprávy z těchto průzkumů jsou v současné době ve stadiu zpracování, neboť badatelský úkol pokračuje do roku 2010. V příštím roce se archeologické oddělení Jihočeského muzea připravuje na nedestruktivní průzkum klášterního kostela ve Vyšším Brodě, které sloužilo za místo posledního odpočinku rodu Rožmberků.

Zuzana Thomová

Knihovna v roce 2007

V roce 2007 byl vůbec poprvé proveden komplexní restaurátorský průzkum na vybrané části historických knižních sbírek Jihočeského muzea. Díky tomuto záměru se ve 2 etapách podařilo provést průzkum rukopisů, prvotisků, kramářských tisků, grafických listů a části map a plánů – celkem 5552 knižních sbírek. Jedná se vůbec o první komplexní průzkum vybraných podsbírek, jejichž stav byl dosud monitorován (až na výjimky) jako celkový stav podsbírky.

Díky tomuto mimořádnému a rozsáhlému průzkumu a následnému základnímu ošetření nejvíce poškozených sbírek bylo vypracováno 1713 dokumentačních listů, přičemž každý exponát byl detailně zdokumentován. Význam provedené dokumentace tkví v prohloubení znalosti o konkrétním stavu početné kolekce historických knižních sbírek a umožňuje fundovaný výběr ohrožených a poškozených exponátů ke konzervování nebo restaurování. Díky provedené analýze je možné sestavit kategorizaci titulů preferovaných pro urgentní konzervátorský zásah nebo pro náročnější restaurátorský výkon.

Pokud i v dalších letech bude provedena další fáze průzkumu na ostatních knižních sbírkách, tak bude možné vypracovat typologii poškození a vyhotovit soupis knižních sbírek od nejpoškozenějších až po ty nejlépe dochované. Cílem je rovněž připravit touto cestou podklady pro kvalifikovanou kalkulaci nákladů na restaurování, což v důsledku umožní lepší plánování a čerpání finančních prostředků.

V roce 2007 probíhala v knihovně muzea pracovní rehabilitace Michaely Čuntové v souladu s programem pro začlenění handicapovaných osob a ve spolupráci s Úřadem práce v Českých Budějovicích. Michaela Čuntová se v knihovně dobře sociálně adaptovala a osvojila si hodně nových činností, které zřetelně rozšířily rejstřík činností, které zvládala úplně bez problémů. Díky velkému porozumění pro tento projekt a kontinuálním sociálním interakcím se pracovnícím knihovny podařilo společným úsilím naučit Michaelu základním administrativním dovednostem, týmové spolupráci a připravit ji pro budoucí samostatnou práci. Po roce a půl byl tento projekt také díky výborné spolupráci s ekonomickým oddělením muzea úspěšně ukončen a vyúčtován dle přidělených prostředků.

Na oddělení knihovny byla vedena agenda mezinárodních identifikátorů pro knihy ISBN a ISSN pro národní agenturu ISBN se sídlem v Národní knihovně ČR v Praze a také evidence kopií dle autorského zákona pro agenturu Dilia.

Díky používání knihovního systému Clavius byla provedena implantace modulu pro výpůjčky čtenářům, jehož zavedení bylo v roce 2007 zahájeno pro pracovníky muzea – zatím 1. zkušební fáze.

Historický klub v roce 2007

Historický klub při Jihočeském muzeu je klubem s tradičně pestrou činností a stále větším počtem členů. V roce 2007 jsme zaznamenali další nárůst členstva, celkem je v evidenci již 239 platících členů, z toho 186 žen a 53 mužů. V průběhu roku 2007 se přihlásilo 21 nových členů.

V roce 2007 Klub uspořádal 10 přednášek. Na nejrůznější témata hovořili jednak profesionální historikové – PhDr. František Fůrbach, PhDr. Jiří Chvojka, Mgr. Helena Stejskalová, PaedDr. et PhDr. Aleš Stejskal, Ph.D., Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Karel Řepa, Jiří Hladký, Vladimír Šindelář, ale také členové či přátelé Klubu – PhDr. Miloslav Pecha a PhDr. Hynek Klimek. Každá přednáška byla doplněna připomenutím aktuálních významných výročí. Přednášky pravidelně navštěvuje kolem 100 řádných členů.

Nově byla zavedena další schůzka Klubu *Podvečer v muzeu, tentokrát na téma...* I zde se vystřídali přednášející s nejrůznějšími tématy – MUDr. Miloslav Hlach, Ing. Arch. František Petřík, PhDr. Vlastimil Kolda, Doc. Ivo Vasiljev, PhDr. Ivo Hajn, Ing. Vlastislav Márovec, Ing. Ladislav Pouzar a Marie Kroutlová. Večery moderuje Mgr. Helena Stejskalová. Na tomto setkání byla zaznamenána účast 30-50 posluchačů.

Členové Klubu rovněž cestovali za poznáním historických pamětihodností. Celkem 8x se vydali po vlastech českých. Navštívili např. Prahu, Průhonice a Lány, Lnáře, Kladruby a Nebílovy, Plasy, Zbiroh a Hluboš, Budějovicko, Písecko, bitevní pole jižních Čech, Hořice - Pašijové hry a 1x navštívili sousední Rakousko a jeho známé poutní místo Mariazell.

Výbor Historického klubu organizuje rovněž vycházky s výkladem po městě a okolí, neboť členové rádi poznávají zajímavá místa své domoviny. V roce 2007 navštívili Úsilné, Protivín, železniční nádraží České Budějovice, Kamenný Újezd, Den památek v Českých Budějovicích dle programu a prohlídky nejrůznějších výstav – 1x ve Státním okresním archivu, 1x v Jihočeském muzeu, které jsou vždy spojeny s autorským výkladem nebo doprovodným slovem kurátora.

V roce 2007 se uskutečnilo 10 schůzek *sekce mladých historiků* při Historickém klubu, kteří se zúčastnili Muzejní noci a pomáhali s organizačním zajištěním výtvarné soutěže pro děti. Počet členů této sekce však v souvislosti s jejich studijním vyřízením klesá a není jisté, zda-li se činnost mladých historiků bude rozvíjet ještě v roce 2008.

Klub vydal v roce 2007 celkem 4 čísla *Zpravodaje Historického klubu*, v němž informuje o plánovaných akcích, hodnotí již splněný program a publikují zajímavé historické poznatky. Členové si tento zpravodaj oblíbili a sami do něj začali přispívat. Zpravodaj vychází v nákladu 80 kusů a jeho rozsah je 28 stran formátu A5.

Alena Volná a Helena Stejskalová
Historický klub

Oddělení přírodních věd v roce 2007

V Českém středohoří byl objeven nový pro vědu doposud neznámý druh stromu - jeřáb milský (*Sorbus milensis*).

V roce 1999 objevili M. Lepší (Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích) a Karel Boublík (BÚ AVČR Průhonice) na vrchu Milá nedaleko Loun v severozápadních Čechách populaci neznámého jeřábu. Jeřáb se autorům nálezu nepodařilo přiřadit k žádnému doposud popsanému druhu, proto se začali unikátní populaci věnovat podrobně a společně s dalšími kolegy, P. Lepším (SCHKO Blanský les), P. Vitem (BÚ AVČR Průhonice) a J. Sudou (BÚ AVČR Průhonice) druh formálně popsali v mezinárodním vědeckém časopise *Preslia* (Lepší M., Vít P., Lepší P., Boublík K. & Suda J., 2008: *Sorbus milensis*, a new hybridogenous species from Northwestern Bohemia. – *Preslia* 80/1).

Nový druh dostal jméno „milský“ (*Sorbus milensis* M. Lepší, K. Boublík, P. Lepší et P. Vít), které je odvozeno z názvu vrchu Milá, kde byl poprvé nalezen. Typová herbářová položka, ke které se vztahuje jméno druhu je uložena v botanických sbírkách Jihočeského muzea. Objevem jeřábu milského byla česká flóra obohacena o nový endemit, tedy rostlinu, která na celém světě roste pouze na území České republiky. Oprávněnost hodnocení jeřábu milského na druhové úrovni potvrdily nejmodernější biosystematické a morfomerické metody.

Jeřáb milský je 3–10 m vysoký opadavý strom nebo keř. Listy mají mělce laločnatou na rubu žlutošedě plstnatou čepel. Květy jsou pětičetné, bělavé, s narůžovělými prašníky a jsou uspořádány do mnohokvětých chocholičnatých lat. Zralé malvice jsou lesklé a oranžově červené.

Podrobným terénním průzkumem v okolí bylo zjištěno, že druh pravděpodobně roste pouze na vrchu Milá, ačkoliv nelze v budoucnosti vyloučit nový nález na některém z přilehlých kopců. Vyskytuje se hlavně na strmých těžko přístupných čedičových skálách, v lesnatých roklích a sutích. Podrobným sčítáním bylo nalezeno celkem 57 exemplářů z toho 38 dospělých a 19 juvenilních.

V Čechách jsou v současnosti známe pouze čtyři příbuzné druhy. Jeřábu milskému je nejpodobnější jeřáb manětínský (*S. rhodantha*), který má na rozdíl od *S. milensis* tmavěji růžové prašníky, větší plody a hlouběji laločnaté listy. Je známý z Clumské hory u Manětína na Plzeňsku. Další druhy, jeřáb krasový (*S. eximia*), popsaný z Českého krasu a jeřáb džbánský (*S. gemella*), rostoucí v oblasti Džbánu, mají oranžové plody a žluté prašníky. Jeřáb český (*S. bohémica*), vyskytující se převážně v Labském středohoří se liší menšími eliptickými až vejčitými listy a žlutými prašníky.

Nový druh je ohrožen vysokými stavy zvěře a masivním šířením jasanu, proto je nezbytné jeho ochraně a věnovat maximální pozornost. Navrhujeme druh zařadit jak do červeného seznamu taxonů ČR tak mezi zákonem zvláště chráněné druhy v obou případech do kategorie kriticky ohrožený druh.

Martin Lepší

Týden mykologických exkurzí v Orlických horách

Ve dnech 23.-28.9.2007 se v Orlických horách uskutečnilo podzimní mykologické setkání, které svým názvem i náplní volně navázalo na Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách, jehož čtyři ročníky proběhly ve Frymburku, resp. v Lužnici v letech 2003-2006.

Centrem této akce se stala chata Bedřichovka poblíž Orlického Záhoří. Tam byly ubytováni všichni účastníci, tam se stravovali a tam také probíhaly všechny oficiální aktivity kromě vlastních exkurzí do terénu, jež byly hlavní náplní akce.

Na organizaci Týdne mykologických exkurzí v Orlických horách se podílely Správa CHKO Orlické hory (zastoupená v organizačním výboru zoologem Josefem Hájkem) a Muzeum východních Čech v Hradci Králové (zastoupené botaničkou Věrou Samkovou). Akce byla odborně zaštitěna Českou vědeckou společností pro mykologii. Sponzorem akce byla společnost Tetřívka, o.p.s., Sedloňov.

Organizátoři zajistili pro účastníky akce (přijely jich necelé čtyři desítky – z ČR, Slovenska a Polska) sál pro přednášky s možností koupě občerstvení a malou místnost pro studium hub a jejich sušení pro herbáře (ta byla účastníkům k dispozici nepřetržitě, což ti z nich, kteří se pilně věnovali mikroskopování nalezených hub, velmi ocenili). Stálá výstavka hub a posléze i demonstrace nálezů přítomnými odborníky probíhaly na chodbě v přízemí, což se kvůli nedostatku světla ukázalo jako řešení nešťastné. Naopak předností celé akce bylo to, že vše bylo soustředěno v jedné budově.

Ve dnech 24.-27.9. proběhly vždy dvě paralelní terénní exkurze, kde počet účastníků byl limitován dvaceti, poslední den již jen krátké individuální exkurze, limitované deštěm. Vedoucími exkurzí byli jednak výše jmenovaní Věra Samková a Josef Hájek, jednak pracovník SCHKO Orlické hory a botanik Josef Kučera. V předvečer exkurzí byly účastníkům poskytovány tištěné průvodní listy k lokalitám. Na místa exkurzí se účastníci dopravovali soukromými vozy.

Během akce byly navštíveny tyto lokality: NPR Bukačka, podmáčené a kulturní smrčiny mezi Trčkovem a Hraniční loukou, PP Velká louka, NPR Trčkov, PR Rašeliniště Kačerov, údolí Zdobnice nad i pod soutokem s Říčkou, Topieliska (lokalita v sousedním Polsku), PR Černý důl, PR Hořečky, bývalý vápenný důl u Číhalky a PR Bedřichovka.

Přestože růst hub zdaleka nebyl optimální a počasí během části exkurzí bylo nepříliš příznivé, byla nalezena a zdokumentována řada vzácných a zajímavých druhů makromycetů, např. *Clavaria fumosa*, *Cortinarius alnetorum*, *C. elegantior*, *Entoloma euchroum*, *Gymnopus fagiphilus*, *Hygrocybe lacmus*, *H. russocoriacea*, *Lactarius aspidius*, *L. lilacinus*, *Omphaliaster asterosporus*, *Psathyrella cotonea*, *Ramaria lagentii*, *Russula alnetorum*, *R. subrubens* a *Sparassis nemecii*.

Pro herbář Jihočeského muzea jsem získal materiál v počtu zhruba 70 položek, který bude dále zpracován.

Během čtyř večerů byly na programu přednášky. Kromě těch, které byly věnovány přírodním podmínkám Orlických hor a jejich mykoflóře (Michal Gerža, Josef Slavíček, Věra Samková, Josef Halda) a seznámení účastníků akce s nedávno vyšlým Červeným seznamem hub (makromycetů) České republiky (Jan Holec, Miroslav Beran) byla na programu jediná přednáška s tematikou taxonomie makromycetů, mající za téma rozlišování křehutek s cystidami se ztlustlou stěnou (Martiny Vašutová).

Organizátorům akce patří dík všech jejích účastníků.

Medaile Českobudějovicka

Tak zní název badatelského úkolu, jehož zpracování jsem završil koncem roku 2007. Vybral jsem si úkol nelehký, protože toto téma dosud nikdo soustavně nezpracovával. Jedná se přitom o téma neobyčejně rozsáhlé, zabírající od renesančních početních peněz, přes vlastenecké a spolkové medaile přelomu 19. a 20. století, po budovatelské medaile období tzv. rozvinutého socialismu. To vše v rámci bývalého českobudějovického okresu. Vedle vlastních medailí zahrnuje tato práce také svátostky a různé kovové účelové známky.

Takto rozsáhlé téma si samozřejmě vyžádalo určitá omezení. Předně zde nejsou evidovány k nošení určené medaile se stuhou, jaké udělovaly např. zdejší ONV, KNV, OV KSČ a některé ze zdejších velkých podniků. Nevěnoval jsem také pozornost klopovým odznakům, kterých sice existuje velké množství, ale nepatří mezi numismatické památky v pravém slova smyslu. Rovněž jsem neevidoval návrhy medailí sportovních, kterých existuje značné množství. Zaměřil jsem se proto na medaile významných sportovních akcí. Naproti tomu u podniků, které se pravidelně opakují, jsem vybral jednu medaili na ukázkou.

Jak už bylo naznačeno, práce má vysloveně regionální charakter. Přesto jsou zde podchyceny i některé medaile širšího než regionálního charakteru, ovšem za předpokladu, že zde byly regionálně použity. To se týká některých medailí výstavních nebo příležitostných (např. svatebních). Nejobsáhlejší je samozřejmě pasáž věnovaná medailím krajského města. Podchycuji jich více než 170. K tomu je třeba přičíst zdejší svátostky (celkem 9), kovové podnikové známky (19) a reklamní „platidla“ (6). Jen několika ukázkami jsou připomenuty také zdejší psí známky, mimochodem jedny z nejstarších v českých zemích (od r. 1874).

Dále jsou zde zastoupeny medaile následujících měst a obcí: Borovany (3), Čakov (1), Dolní Bukovsko (1), Hluboké nad Vltavou (8 medailí a 3 kovové známky), Hrdějovice (1), Kamenný Újezd (1), Ledenice (1), Lišov (5), Mydlovary (1), Nové Hrady (4), Olešnice (1), Otěvěk (1), Rudolfovo (11), Trhové Sviny (4), Týn nad Vltavou (6) a Zliv (1).

Kde to bylo možné, jsou všechny medaile vyobrazeny buď fotografiemi, nebo reprodukcemi z dobové literatury. Přesný popis medailí je doplněn metrologickými údaji. Důležité jsou rovněž údaje o autorovi, o výrobcí, o materiálu, z něhož byl ten který předmět vyroben, a o jeho uložení. Nescházejí ani odkazy na literaturu a prameny.

V roce 2008 vyjde tato publikace tiskem. Českobudějovicko tím získá pozoruhodný příspěvek k poznání tohoto regionu. Navíc by se mohla stát základem pro zpracování této problematiky i v jiných jihočeských oblastech.

Jiří Chvojka

Z restaurátorských ateliérů

V roce 2007 bylo k externímu restaurování v rámci fondu uměleckého průmyslu Jihočeského muzea zadáno 18 sbírkových předmětů. Díky dotaci Krajského

úřadu mohl být v loňském roce opraven i významný soubor nábytku, tzv. „Lannova pracovna“. Jednalo se o kulatý stůl, pohovku, 3 židle, 2 křesla, podnožku a prosklenou skříň z leštěného světlého dřeva. Souprava byla vyrobena v Čechách v období pozdního biedermeieru, tedy kolem poloviny 19. století. Vzhledem k absenci vyhovujících deponářů byla kolekce dlouhodobě nevhodně uložena, takže došlo ke značné devastaci většiny komponentů. Nábytek byl rozklížený v hlavních konstrukčních spojích. Na mnoha místech chyběla dekorativní výzdoba (řezby, soustružené sloupky), dýha byla lokálně uvolněná, místy dokonce chyběla. Mechanické poškození korpusu ještě zvýraznila setřená a osleplá politura. Obdobně poškozené bylo i čalounění. Základní tvar sedáků byl částečně zborcen, potahová látka byla vybledlá a potrhaná. Poměrně náročné opravy trvaly více než půl roku. Jednotlivé kusy musely být rozebrány, chybějící části dořezány, celek zkompletován, obnovena politura a v konečné fázi byl sedací nábytek nově potažen. Překvapení nastalo při restaurování prosklené skříně, v níž byla objevena utajená zásuvka, skrytá v útrobách korpusu. Celý soubor bude v nejbližší době vystaven v rámci připravovaného projektu „Šumava Karla Klostermanna“.

Další poměrně obtížný restaurátorský zákrok se týkal opravy korouhve budějovického cechu tesařů. Prapor se skládal z oboustranné olejomalby vsazené do textilní montáže, která byla fixována na dřevěnou horizontální žerď. Celek doplňovaly střípce a dvě dedikační hedvábné stuhy (jedna se zlatým nápisem, druhá vyšivaná kovovou nití), které oznamovaly, že korouhev věnovala 2. března roku 1880 paní Ottilie Kneisselová, manželka stavitele, spolku budějovických tesařů. Korouhev se do sbírek muzea dostala roku 1909 jako dar významných budějovických občanů, pánů Josefa Kneissela a Jakuba Bauera. Vzhledem k tomu, že předmět byl ve velmi špatném stavu, bylo restaurování nanejvýš nutné, aby se tak zabránilo jeho úplné devastaci.

Protože se v podstatě jednalo o dvě výtvarné techniky spojené do jednoho celku, musel být prapor zadán dvěma restaurátorům. V první fázi oprav bylo z textilního rámu odpáráno centrální plátno s obrazem svaté Anny a Jáchyma na jedné straně a Svaté rodiny na straně druhé. Tato oboustranná olejomalba byla na mnoha místech zkrakelovaná, barva byla lokálně uvolněná, povrch byl vlivem nečistot a zežloutlého laku potměnělý, špatně čitelný. Po vyčištění, zpevnění a drobné retuši byl celek nově ošetřen damarovým lakem s přidáním včelího vosku. Výsledný efekt zvýraznil nejen impozantní kompozici, ale i působivou barevnost. Zpracování detailů odhalilo rukopis zkušeného malíře, který se jistě podílel i na tvorbě některých regionálních oltářních obrazů. Po podrobném umělecko-historickém průzkumu se snad upřesní okruh autorovy tvorby. Bude patrně nutné posunout i dobu vzniku malby minimálně do 1. poloviny 19. století. Této dataci odpovídá i charakter textilní montáže, jejíž restaurování bylo poměrně náročné a spadalo do druhé fáze oprav.

Z materiálů, které se podílely na formování textilního rámce byl největší prostor věnován zelenému damašku, který doplnily posamentérské práce, bavlněná příze, hedvábné stuhy a kovové nitě. Ve všech tkaninách, silně znečištěných a poškozených UV zářením, byly velké trhliny, též vazba byla uvolněná. K největším defektům došlo v okolí obrazu, který svou vahou způsobil degradaci damašku. Silně poškozené byly i stuhy, přestože byly k vlastní korouhvi patrně přidány později. Též střípce si vyžádaly restaurátorský zákrok. Musely být vyčištěny, částečně zrekonstruovány a doplněny o pajetky, které chyběly v jejich výšivkách. Damašek byl tak steřelý, že musel být z rubové strany podložen podpůrnou krepelínou a v ploše zpevněn prostehováním hedvábnou nití. Trhliny byly vyloženy korespondujícím zeleným damaškem, který má

sloužit jako fixační a optická plomba. Konečná úprava spočívala v kompletaci praporu, jeho přichycení na opravenou žerd' a konečné adjustaci pro správné uložení.

Vzhledem k citlivosti materiálu však korouhev nemůže být umístěna ve stálé expozici, a tak ji návštěvníci budou moci obdivovat jen na příležitostných výstavách.

Nora Jelínková

Zajímavé sbírkové předměty z národopisného fondu muzea

V roce 2007 se naskytla mimořádná příležitost předat do restaurování hned několik významnějších dřevěných polychromovaných plastik z národopisných sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Tématická oblast lidové řezby nebyla doposud tak systematicky vydávána k odborným restaurátorským zásahům, jak by bylo třeba – především kvůli nedostatku finančních prostředků. Ne tak často, jak by bylo potřeba, se naskytá možnost vynaložit větší nezbytnou sumu na vylepšení fyzického stavu uchovávaných dokladů lidové kultury.

Přitom ovšem lidová řezba patří mezi nejvýraznější a esteticky i dokumentačně cenné doklady tradiční lidové hmotné kultury. Protože je ale dřevo materiálem poměrně odolným, a sbírkové artefakty jsou uchovávány v relativně dobrých podmínkách a těší se dobré ochraně, není proces jejich retardace nikterak výrazný, i když se jedná o předměty, které nebyly do sbírek zařazeny v nikterak výborném stavu. Bohužel pak vniká mylný dojem, že je možno jejich restaurování odkládat. S výše uvedenými plastikami je počítáno pro chystanou velkou výstavu „Šumava Karla Klostermanna“. Tím bylo rozhodování o nutných restaurátorských zásazích usnadněno.

Pro lidové výtvarné umění je charakteristická absence monumentálních artefaktů – lidová kultura nezná ohromující samoučelnou okázalost, mohutnost a velkolepost, která chce diváka ohromit a pokořit. Lidové výtvarné umění je naopak střízlivé a uměřené ve svém výrazu, navíc nikdy není vytvářeno samo pro sebe – není to nikdy pouze umění pro umění; vždy je zde především přítomna funkce užitná, praktická – a estetická funkce je až druhořadá. Je tomu tak rovněž v případě předmětů běžné denní potřeby, stejně jako předmětů, které mají kultovní a obřadní funkci – i plastika světce, obrázek na skle nebo výšivka na kostelní textilií je především předmětem majícím konkrétní praktickou funkci – až v druhé řadě jde o to, že předmět se vyznačuje také svébytnými estetickými znaky.

Totéž platí v plné míře také pro předměty, které bylo možno v uplynulém roce restaurovat. Jedná se o předměty neokázalé, ale hodnotné a důležité vzhledem k významu, jaký měly ve svém původním prostředí, při plnohodnotné funkci v tradiční lokální pospolitosti.

K odbornému restaurátorskému zásahu byly předány tyto předměty – včelí úl v podobě sedícího muže, kaplička s Janem Nepomuckým vyřezávaná z jediného kusu dřeva a umrlčí prkna ze Šumavy.

Figurální polychromovaný včelí úl

Do národopisných sbírek Jihočeského muzea byl v 70. letech získán zásluhou tehdejší etnografky Zory Soukupové mimořádně zajímavý exponát – včelí úl v podobě na židli sedícího muže v selském oděvu – krátké „jelenicové“ kalhoty, ve vestě s řadou drobných knoflíčků a v bílé košili, se širokým kloboukem na hlavě, s dýmku v ruce. Plastika byla řezána z lipového dřeva – tělo plastiky je z jednoho kusu, k němuž jsou přiloženy nohy a ruce. Výška sedící postavy je 140 cm, šířka 60 cm. Oblek je malovaný, ale je doplněn drobnými detaily – kromě již zmíněných knoflíčků je zde ještě kožený límeček a tkanice na botách.

Úl mohl být vytvořen zhruba na konci 19. nebo na počátku 20. století (rozhodně ne dříve než v 90. letech 19. století a ne později než před 1. světovou válkou). Plastika je vypracována v životní velikosti. Česno úlu je v podbřišku muže – včely měly sedat na dřevěný talířek, který muž drží na klíně, a odtud zalézaly do úlu. Záda plastiky jsou víkem úlu, který je možno otevřít a pracovat v nitru úlu. Plastika je motivována předlohami užitých předmětů v lidské podobě, které jsou poměrně časté v německém prostředí, a v oblastech česko německého sousedství byly výrazným inspiračním zdrojem. Podle užitého kroje se jedná o oblast vzniku na českoněmeckém pomezí v jihozápadních Čechách.

Plastika se do muzejních sbírek již dostala v poměrně narušeném stavu. Polychromie byla oprýskána na mnoha místech, spoje mezi jednotlivými díly byly rozpraskané, rozeschlé a vydrolené. Drobné detaily (knoflíčky a límeček) na několika místech byly odloupany, tkaničky na botách byly potrhány a dýmka a talíř úplně chyběly.

Při restaurátorském průzkumu bylo zjištěno, že úl zřejmě nikdy nebyl ke svému účelu používán – uvnitř úlu nebyly zjištěny žádné stopy po včelách a vosku. Ale nezvratným faktem je, že předmět skutečně jako úl byl vytvářen. Celá plastika byla nejprve očištěna – částečně mechanicky, a také za použití příslušných chemických prostředků. Poté byl proveden průzkum řezby a polychromie – záměrem bylo získat přehled o způsobu řezby a materiálech, které byly užity při polychromii. Rozbor užitých barev skutečně pouze potvrdil, že stáří plastiky bylo stanoveno správně – plastika rozhodně není starší ani novější (je užíváno barev běžných v dané době). Druhotné přemalby nebyly konstatovány.

Zjištění způsobu řezby bylo nezbytné pro doplnění chybějících částí – bylo nutno je znovu vyřezat, a proto bylo nutné sledovat, zda-li nedochází k odlišnému pojetí řezby (včetně užitého dřeva). Velikost znovu obnovených předmětů je dána – muž drží dýmku ve své sevřené dlani a proto nově vytvářená dýmka musela do tohoto prostoru být rovněž vložena. Stejně tak chybějící talíř před česnem. Jistým problémem bylo doplnění chybějících knoflíčků a límce – bylo nutno knoflíčky nově zhotovit a natřít, protože se obdobně jako byly originální už nepodařilo obstarat. Jednoduší bylo doplnění chybějící části límečku – druh kůže a způsob jejího zpracování bylo možno odvodit ze stávajících na plastice zachovaných zbytků.

Plastika představuje kvalitní doklad lidové poučené řezby – neznáme řezbáře, který plastiku vytvořil – nedá se dokonce ani stanovit, zda jde spíše o Čecha nebo o Němce; rozhodně se ale jedná o člověka, který žil a pracoval v oblasti ležící na pomezí obou kultur. Řezba spadá do sféry reprezentativních předmětů, které mají v rámci lokální pospolitosti zdůraznit nejen mistrovství svého tvůrce, ale také význam a sociální status svého majitele.

Včelařství je v rámci lidové kultury zajímavým a svébytným fenoménem – včely jsou příkladem pracovitosti a pilnosti („Je pracovitý jako včelička“... říkávalo se.) Včelí med je nejstarším a vlastně po tisíciletí jediným sladidlem, které lidé znají – cukr ze třtiny nebo z řepy je objevem moderní doby a v lidové kultuře velmi dlouho nemá svoje místo ani poté, kdy se v městském a šlechtickém prostředí stává poměrně oblíbeným a hojně užívaným.

Med je přirovnáván k významným předlohám duchovní kultury a náboženské víry (boží moudrost stejně jako výmluvnost některých světců – například svatého Ambrože, patrona včelařů a mnoha jiných - je přirovnávána k medu, je sladká jako med; je citován výrok svatého Pavla z Tarsu, že lidé mají při svém seznamování se s vírou být syceni medem duchovní stravy, aby víru lépe chápali a přijímali) ... Včelí vosk má barvu sluneční záře, obilí a zlata, je surovinou pro výrobu svíček do kostela (v lidovém prostředí se voskové svíčky nikdy ke svícení nepoužívaly, na to byl vosk až příliš drahý).

To vše je důvodem nápadně okázalé zdobnosti a v jistém slova smyslu až výjimečnosti ve zpracování včelích úlů. A je to rovněž důvodem mimořádného a zajímavého způsobu zpracování tohoto předmětu, který patří v rámci národopisné sbírky Jihočeského muzea k hodnotným dokladům lidového výtvarného umění.

Šumavská umrlčí prkna

Do národopisných sbírek Jihočeského muzea byl na přelomu 60. a 70. let 20. století získán mimořádně zajímavý soubor předmětů – šumavských zdobených umrlčích prken. Je to nevšední doklad vztahu německého obyvatelstva Šumavy k posledním věcem člověka. Při úmrtí byl nebožtík položen na prkno, které po pohřbu bylo ozdobeno řezbou a malbou. Význam nebožtíka a jeho sociální status byl přímo úměrný způsobu a nákladnosti provedení výzdoby – řezby a malby. Na prknech je užito reliéfní řezby s použitím smutečních motivů, jméno a data vztahující se k nebožtíkovi jsou provedeny stříbřenkou, celek je pojednán v tmavých barvách a má tvar jakési kapličky. Často je užito plechových ploch nebo je plocha nápisu překryta sklem. Prkna byla stavěna k cestám, připevněna na stromy na okraji lesa nebo umístěna na křižovatky silnic.

Z dobových výjevů je zřejmé, že takovýchto prken stálo kolem cest velké množství a kolemjdoucí se u nich modlili za klid duší zesnulých. Prkna jsou pokryta reliéfní řezbou s rostlinnými nebo také geometrickými motivy, užívají církevní symboliky smutku a lidského skonu, jsou vybaveny krucifixem a velmi hojně využívají stříbřenku a nátěry v odstínu bronzu. Zlomená svíce nebo vadnoucí květ jsou častým vyobrazením. Prkna jsou zhotovena hlavně z borového dřeva. Délka prken je zpravidla 150 cm, šířka 35 až 45 cm. Prkna mají na horním konci stříšku. Spodní část je zteřelá a poničená zemní vlhkostí.

Důvodem předání do konzervace byl následující stav – polychromie byla oprýskána na mnoha místech, plocha prken byla na mnoha místech rozpraskaná, rozeschlá a polychromie byla odprýskána a vydrolena. Při restaurátorském průzkumu

bylo potvrzeno, že (byť v ojedinělých případech) byla prkna po letech ještě opět polychromována a částečně tmelena, aby se jejich životnost ve volném povětří prodloužila.

Celá prkna byla nejprve očištěna – mechanicky i chemicky. Byl proveden průzkum řezby a polychromie, aby byl získán přehled o způsobu řezby a materiálech, které byly užity při polychromii. Také v případě těchto prken rozbor užitých barev potvrdil správnost stanovení stáří - bylo užíváno barev běžných v dané době. Chybějící části byly doplněny, polychromie obnovena, zteřelé kousky dřeva zpevněny petrifikací, a byla provedena konečná jednotná povrchová úprava.

Je nutné zdůraznit, že osud všech takovýchto prken měl být jeden a tentýž – prkna měla stát na volném povětří tak dlouho, až by působením klimatických podmínek zcela zšeřela a zetlela. Také v tom se udržuje jasné a výmluvné podobenství – prkno zetlí stejně jako člověk a zanikne stejně jako vzpomínka na něj. Ze zbytků nápisů a věnování zesnulým lze důvodně usuzovat, že prkna byla pracována na počátku 20. století, cca na přelomu jeho první a druhé dekády.

Soubor se do sbírek Jihočeského muzea dostal na přelomu 40. a 50. let 20. století, kdy velmi mnoho předmětů z oblasti lidové kultury a dokladů každodenního života bylo ničeno a jen výjimečně bylo uchováno – například právě v muzejních sbírkách. Předměty byly již částečně narušeny a destruovány, ale během doby se jejich stav nikterak výrazně neměnil.

Nicméně právě tento druh materiálu nebyl po dlouhá léta prezentován. A chystaná výstava Šumava Karla Klostermannna je tou nevhodnější příležitostí, kdy se tento mimořádně zajímavý a v českém kulturním prostředí ojedinělý doklad svébytné lidové kultury šumavských Němců opět zaskví v plné kráse a působivosti (bohužel se mnohdy už jméno zesnulého a přesnější znění nápisů nedalo obnovit.)

Prkna představují kvalitní doklad lidové poučené řezby – řezbáři, kteří prkna vytvářeli jsou neznámí – jedná o člověka, který žil a pracoval v německé jazykové a kulturní oblasti ležící v českém příhraničí. Prkna spadají do sféry reprezentativních předmětů, které mají v rámci lokální pospolitosti zdůraznit nejen mistrovství svého tvůrce, ale také význam a sociální status svého majitele, mají upozornit na obecně platný konec pouti slzavým údolím tohoto světa a na smutek a úctu k památce zesnulého.

Kaplička Sv. Jana Nepomuckého

V národopisných sbírkách jihočeského muzea se nachází od počátku konce 50. let 20. století mimořádně zajímavý doklad lidového výtvarného umění – celodřevěná kaplička s plastikou sv. Jana Nepomuckého řezaná z jediného kusu bukového kmene. Celková výška artefaktu je 175cm, výška kapličky je 75 cm, výška samotné plastiky světce je 50 cm. Jedná se o zcela mimořádný a nezvyklý typ řezby. Kaplička je určena pro umístění v exteriéru (stála u obce Volary), povětrnostní podmínky se výrazně podepsaly na celkové struktuře dřeva – je rozpraskané a plné hlubokých rýh, jemnější detaily na řezbě světce zanikly.

Původní stříška byla zničena, plastika byla zřejmě polychromována – polychromie byla úplně setřena a pouze díky detailnímu restaurátorskému průzkumu mohly být konstatovány zbytky malby. Bukové dřevo, z něhož je artefakt vyřezán, ztrácí jemnější měkčí části, ale silnější pevná vlákna struktury dřeva získávají naopak na tvrdosti – celá plastika tak nabyla expresivní výraz.

Sv. Jan Nepomucký je český zemský patron, patron českobudějovické diecéze a zároveň jeden z patronů rakouského habsburského soustátí – proto je zcela samozřejmý projev úcty k němu také v této příhraniční oblasti. Z německé vlastivědné literatury je známá fotodokumentace předmětu v původním umístění. Charakter provedení řezby nasvědčuje vzniku plastiky cca v poslední ¼ 19. století (přesnější datace je velmi nesnadná). Nelze ovšem vyloučit, že vzorem pro plastiku byla starší pozdně barokní předloha.

Kaplička byla očištěna, zbavena nánosů nečistot i v hlubokých rýhách, citlivě byly odstraněny zpuchřelé částičky povrchu. Vzhledem k nezbytnému doplnění chybějících detailů musel být proveden rozbor zpracování (přitom byly konstatovány výše zmíněné zbytky polychromie). Nově byla zhotovena a osazena šikmá stříška kapličky, petrifikací byla zpevněna zteřelá spodní část sloupu, která byla původně zapuštěna do země. Nejhlubší rýhy a praskliny ve sloupu, které vznikly následkem klimatických vlivů, a které snižovaly estetickou a statickou kvalitu artefaktu, byly zatmeleny. Následně byla provedena závěrečná celková povrchová retuš kapličky.

Kaplička je nedílnou součástí sbírek Jihočeského muzea, ale díky dlouhodobé pečlivé práci při jejím restaurování byly získány poznatky, které by umožnily v případě potřeby a zájmu vytvořit repliku artefaktu, a tento nově osadit do původního prostředí. Pokud bude nalezen na straně obce a kulturních institucí v dané oblasti zájem a pokud bude zajištěna možnost financování takového projektu, bude možno přikročit ke zhotovení a instalaci repliky. Tím by JČM mohlo přispět nejen k ochraně a uchování předmětu, ale také k jeho znovuoživení, což by v tomto případě, kdy se jedná o tak unikátní předmět, byl mimořádný přínos.

František Krejča

Oddělení programové a propagační

Výrazně se zvýšila informovanost veřejnosti o činnosti muzea prostřednictvím médií. Vedoucí oddělení ve spolupráci s garanty akcí připravovala tiskové konference, tiskové zprávy, kulturní pozvánky, reportáže, s mediálním partnerem muzea i televizní spoty, zejména u nových výstav.

Měsíční programy i převážná většina propagačních médií do formátu A⁴ byla zhotovována přímo v muzeu, včetně typografické přípravy, zajišťované M. Dvořákem, což přineslo muzeu značné finanční úspory. Nový vzhled a uspořádání dostaly i internetové stránky muzea.

Pro návštěvníky byly zajištěny aktuální informační listy v angličtině, němčině, francouzštině a esperantu.

Semináře pro žáky a studenty byly zaměřeny na poznávání oborů zastoupených v muzeu, včetně seznámení s fondy knihovny. Byla iniciována příprava pracovních listů pro školy k expozicím **Expozice pravěku a raného středověku** – autor PhDr. Ondřej Chvojka, **Ptáci jižních Čech** – autor RNDr. Petr Bürger, **Období renesance v českých zemích** – autorka PhDr. Nora Jelínková, **Z naší minulosti a Ze života předků** – autorka PhDr. Jaroslava Landová, **Z historie koněpřežky** – autorka Bohuslava Maříková.

Jaroslava Landová

Fresky a knihovna v baště „C“ tvrze Žumberk u Nových Hradů

Dvě podstatné události se v roce 2007 dotkly relativně čerstvě rekonstruované bašty „C“ s přístavky v areálu tvrze Žumberk u Nových Hradů. Na jaře se konečně zásluhou skupiny restaurátorů pod vedením ak. malíře Antonína Hamsíka z Prahy, podařilo alespoň částečně rozluštit a doplnit některá chybějící písmena do starofrancouzského citátu z Bible, vyobrazeného coby nástěnná malba mezi dvěma jižními okny v patře výše zmiňované bašty. Podkladem pro toto bylo její francouzské vydání z r. 1910.

Později jsem ale díky ochotné a zvědavé návštěvnici získal jednu stranu kopie Bible v témže jazyce z r. 1550. A právě na základě toho, budou v průběhu roku 2008 doplněna do textu další slova i písmena. Jedná se o úryvek z Listu sv. apoštola Pavla Timoteovi, kapitolu 4. a verš 8. Z tohoto verše je ale uvedena pouze druhá část. V originále: „LA PIETE EST PROFONDE A TOUTE´S CHOSES AYANT LES PROMESSES DE LA VIE PRÉSENTÉ, ET DE CELLE QUI EST Á VENIR“. Český překlad v ekumenické verzi: „Zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí“. Celý verš v češtině zní pak následovně: „Cvičení těla je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí“.

Zcela bez zajímavosti není ani fakt, že pravidelná venkovní výzdoba korunní římsy bašty, tvořená svislými červenými proužky je právě oproti nápisu z vnější strany zdíva přerušena křížem, vyvedeným ve stejné vrstvě omítky.

Na základě soudního soupisu majetku Theobalda Hocka z r. 1618 se podařilo identifikovat rozmístění všech původních šesti bašt opevnění tvrze. A právě v patře bašty „C“ a navazujícím přístavku měl tento sekretář Petra Voka prokazatelně umístěnu svou rozsáhlou knihovnu.

I uvedený citát svědčí o duchovním rozměru celého prostoru, mimo běžný provozní ruch samotné tvrze a jejího poplužního dvora.

Závěrem je vhodné podotknout, že prostor 1. patra bašty „C“, nyní zcela jistě patří vůbec k nejhezčím v celém Žumberku. A není to dáno jen unikátní malířskou výzdobou stěn v místnosti, ale i skvostným výhledem na tři světové strany, tj. na baštu „B“, vodní nádrž v údolí pod areálem i samotnou tvrz, a zejména i téměř celodenní prosvětleností celého prostoru při pohybu slunce od východu, přes jih až po západ. V budoucnosti může mít konkurenci pouze v interiéru zdejšího kostela Stětí sv. Jana Křtitele, pokud se podaří zrestaurovat jeho ojedinělou interiérovou gotickou výmalbu.

Roman Josefík

Projekt **Muzeum – prostor pro partnerství**

Také v roce 2007 pokračovala realizace projektu „ Muzeum – prostor pro partnerství, prostor pro společnou historii a současnost „, který získal v roce 2005 podporu z iniciativy Interreg III A Rakousko.

Bylo připraveno dalších šest vesměs jednodenních mezinárodních seminářů s rozličnou tematikou historickou – **Společná hranice**, dále národopisnou – **Kouzlo velikonočních kraslic v jižních Čechách, Horním Rakousku a Solné komoře - Lidové podmalby na skle - Textil v jižních Čechách a rakouském příhraničí**. Nechyběla ani tematika archeologická – **Archeologie na pomezí**, a z oborů přírodních věd pak botanická – **Výzkum flóry a vegetace mezi Vltavou a Dunajem**, která se nakonec protáhla na celé dva dny, a to díky navazující zajímavé exkurzi po Novohradsku, která ostatně k botanikům, a jejich terénnímu oboru patří.

Všechny semináře se setkaly s velice kladnou odezvou ze strany našich i zahraničních účastníků a muzeum bylo představeno jako moderní a kvalitním konferenčním zázemím vybavená instituce. Nově zrekonstruovaný a moderní technikou vybavený sál předčil všechna očekávání a mile překvapil rovněž naše zahraniční partnery, kteří oceňovali i bezproblémovou organizaci akcí a kompletní kvalitní servis, včetně tlumočnického zařízení a profesionálního simultánního tlumočení při každé akci. Pro naše, a to nejen jihočeské muzejnictví, se tak celý projekt stal i nebývalou reklamou.

Semináře byly doplněny menšími i většími doprovodnými výstavkami, které všem přiblížily originály sbírkových předmětů z daných oborů i zajímavou dokumentaci k odborné práci.

V rámci projektu byly po ukončení některých seminářů vydány i sborníky příspěvků, jako například - **Společná hranice a Archeologie na pomezí**, doplněné německým resume jednotlivých odborných článků.

Na závěr projektu pak byla vydána dvojjazyčná odborná publikace – **Lexikon koněspřežních železnic**, která sumarizuje naše dosavadní znalosti o historii i současnosti tohoto jihočeského i rakouského fenoménu a formou lexikonu – od A do Z je předkládá veřejnosti.

A tak po rekonstrukci starého výstavního sálu na moderní konferenční sál, realizaci velké výstavy **Koněspřežní železnice po obou stranách hranice** a zorganizováním stejnojmenného mezinárodního semináře doplněného vydáním stejnojmenného dvojjazyčného sborníku v roce 2006, byl realizací výše uvedených seminářů, doprovodnými výstavkami i vydáním sborníků, celý projekt koncem roku 2007 ukončen.

Všechny výše uvedené aktivity, včetně vzniku nového centra vytvořeného jako prostor pro spolupráci naší odborné i laické veřejnosti se zahraničními partnery, se tak staly skutečně naplněním základní myšlenky projektu, to jest vytvořením moderního odborného centra pro společné setkávání i pro společnou historii i současnost.

A tak už teď se těšíme, a zahajujeme přípravné práce, na pokračování této základní myšlenky v druhé části projektu **Muzeum – prostor pro partnerství II.**, kde pro naše partnery i příznivce připravíme řadu zajímavých překvapení a aktivit.

Marta Zavřelová

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2007

I. ROZPOČET

Schválený rozpočet na rok 2007 byl tvořen objemem vlastních tržeb ve výši 2 600 tis. Kč a příspěvkem na provoz od zřizovatele ve výši 27 660 tis. Kč. Při nulovém hospodářském výsledku činily rozpočtované celkové náklady 30 260 tis. Kč.

Během roku byl tento rozpočet posílen o dotace z MK ČR na tři programy v oblasti lidové kultury ve výši 340 tis.Kč a od GA ČR na grantový projekt - Keltové a Germáni v 1.stol. př.Kr. v Čechách a ve střední Evropě, jsme pro rok 2007 obdrželi částku 126 tis.Kč. Tento grant je rozvržen na tři roky, tj do roku 2009.

Mimo uvedené prostředky ze SR jsme v roce 2007 získali další granty od zřizovatele a to:

- příspěvek na publikaci AVJč č.20/07 15 tis.Kč
- na restaurování nábytku ze sbírek JČM 50 tis.Kč
- na grant archeologie bez bariér 50 tis.Kč
- na archeologický průzkum hrobek v historických objektech / od hejtmana JČK/ 10 tis.Kč
- na knihu F.A.Gerstnera /od 1.nám.JČK/ 13 tis.Kč.

Na dofinancování uvedených provozních grantů /mimo grant od GA ČR/ přispěl zřizovatel ještě částkou 414 tis.Kč.

Dále jsme obdrželi od Statutárního města České Budějovice příspěvek celkem 55 tis.Kč, z toho na publikaci AVJč č. 20/07 - 5 tis.Kč, na publikaci Výběr 2007 - 30 tis. Kč a na knihu F.A. Gerstnera - 20 tis.Kč.

V oblasti investiční byla ve schváleném rozpočtu pro rok 2007 obsažena dotace na pokračování rekonstrukce a modernizace depozitářů v objektu L.B.Schneidera, a na zpracování projektu na rekonstrukci a modernizaci hlavní budovy muzea celkem ve výši 6 600 tis.Kč.

Ze SR v programu ISO jsme obdrželi dotaci 283 tis. Kč na pořízení pojízdných regálů do entomologického a botanického depozitáře. Zbývající část ve výši 686 tis.Kč doplnil do rozpočtu zřizovatel.

II. VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ

Celkové výnosy byly splněny a překročeny o 6,76 %, tj. překročení celkem o 2 047 tis. Kč. Toto překročení bylo ovlivněno přijatými dotacemi v průběhu roku.

Vlastní tržby byly překročeny o 903 tis.Kč, tj. plnění na 134,70 %. U jednotlivých rozpočtovaných položek bylo plnění následující:

- tržby za záchranné archeologické výzkumy splněny na 81,38 %

- tržby za vstupné splněny na 91,50 %
- tržby za prodané publikace splněny na 138,89 %.
- tržby za nájemné byly plněny na 89 %
- tržby za konzervátorské služby plněny na 130 %
- tržby z reklam a ostatní služby splněny na 125,14 %.

Celkové náklady byly čerpány na 105,84 % a jsou úměrné k naplněným tržbám.

Čerpání v jednotlivých položkách bylo téměř rovnoměrné. Na restaurování sbírkových předmětů bylo vynaloženo celkem 1 012 tis.Kč, což je o 142 tis. Kč více než rozpočet. Na opravy a udržování budov, strojů a zařízení bylo vynaloženo 1 475 tis.Kč, tj. o 125 tis. Kč více než byl rozpočet. Náklady na cestovné byly překročeny o 17 tis.Kč počítáno včetně grantů. Na vlastním cestovním /po odečtení grantů/ vykazujeme úsporu nákladů o 10 tis. Kč. Rozpočet na nákup sbírkových předmětů nebyl naplněn o 61 tis.Kč. Mzdové náklady bez grantů byly čerpány na 100 %.

Rovněž odměny a ostatní osobní náklady na účelové prostředky byly rovněž vyčerpány. Položka odpisů DM nebyla dočerpána o 551 tis.Kč, a to vlivem zpožděných rekonstrukčních prací na objektu L.B.Schneidera. Veškeré náklady určené na účelové prostředky byly plně vyčerpány.

Rozpočtem stanovených 55 průměrných přepočtených zaměstnanců byl naplněn.

Hospodářský výsledek za rok 2007 byl vytvořen ve výši 281 tis. Kč.

V průběhu roku 2007 byly realizovány opravy budov, strojů a zařízení celkovým nákladem 1 475 tis. Kč, z toho:

- opravy budov celkem 1105 tis.Kč, v tom nejvíce nákladů na opravy objektu L.B.Schneidera 833 tis.Kč, kde byla provedena sanace sklepních prostor objektu, výměna oken a oprava fasády části C,
- u ostatních objektů bylo provedeno malování, klempířské a pokrývačské práce a další běžné opravy,
- pravidelné revize celkem 105 tis.Kč,
- opravy automobilů celkem 105 tis.Kč,
- opravy v bytech celkem 16 tis.Kč,
- ostatní opravy byly udržování strojů a zařízení za 144 tis.Kč, a to především opravy PC, kopírek,EZS a EPS, výtahů a další drobné opravy.

Na restaurování sbírkových předmětů bylo vynaloženo celkem 1 012 580,- Kč , a to na toto restaurování:

- cechovní truhličky 4 ks	100 000,- Kč
- měděná žebra / 70 ks/	20 000,- Kč
- lidové podmalby na skle / 9 ks/	166 380,- Kč
- konzervace 85 ks železných předmětů	50 000,- Kč
- umrlčí prkna / 5 ks/	79 000,- Kč
- prapor tesařů	92 600,- Kč
- obraz rytíře Jindř.Pouzdra z Muchnic.....	27 000,- Kč
- grafické listy a kramářské tisky	55 000,- Kč
- konvice křestní a mísa křestní	14 400,- Kč
- soubor nábytku	150 000,- Kč
- včelí úl	57 000,- Kč
- dřevořezba sv.Jana Nepomuckého.....	118 500,- Kč

- kolor.tisku na papíru –Vojen.přehlídka.....27 700,- Kč
- prvotisky55 000,- Kč.

Na doplnění sbírkového fondu bylo v roce 2007 vykoupeno celkem za 228 763,- Kč sbírkových předmětů.

Bylo pořízeno např.:

- numismatické sbírky za25 543,- Kč
- herbáře do botanické sbírky za..... 40 020,- Kč
- geologická sbírka doplněna za.....19 400,- Kč
- výkup nábytku /ložnice a dětská postýlka/ za.....23 400,- Kč
- krbové a nástěnné hodiny za.....15 000,- Kč
- obrázky – podmalby za..... 15 000,- Kč
- krucifix,růžence a další-celkem za.....20 510,- Kč
- čepce, košile, límce,společenské šaty aj. za.....6 800,- Kč
- kroje za.....27 000,- Kč
- dětské chrástítko kovové za.....900,- Kč
- obrázek anděla, svícen, vázy, lucerna aj.za.....6 900,- Kč
- konvička a cukřenka za.....2 700,- Kč
- velikonoční klapačka za.....3 750,- Kč
- keramika celkem za..... 5 150,- Kč
- deník 1.sv.válka a pohlednice za.....4 290,- Kč
- skleněné negativy za.....3 500,- Kč
- grafické listy za.....2 100,- Kč
- autorský plakát za.....1 500,- Kč
- soubor plaket, medailí, odznaků za.....2 000,- Kč
- fotografie, tabla a vandrovní knížka za.....1 900,- Kč
- soubor truhlářského nářadí za.....1 400,- Kč.

Odborná literatura byla nakoupena celkem za 99 048,- Kč a noviny a časopisy za 37 592,- Kč.

Drobný dlouhodobý hmotný majetek byl pořízen za 1 632 tis. Kč. Pokračovalo se s vybavením depozitářů v objektu L.B.Schneidera. Především byly vybaveny depozitáře přírodovědného oddělení skřínkami a pracovními stoly a to entomologický depozitář nákladem za 110 tis.Kč, botanický depozitář za 47 tis.Kč, mykologický depozitář za 43 tis.Kč a přípravná místnost za 26 tis. Kč. Základní vybavení entomologického a botanického depozitáře bylo pojízdnými regály hrazenými z investičních prostředků.

Geologický depozitář byl vybaven kovovými skřínkami nákladem 114 tis.Kč.

Dále byly zakoupeny lístkovnice a kartotéky za 52 tis.Kč a skříně a skřínky za 165 tis.Kč do depozitářů knihovny a OSV. Nově byla vybavena archeologická knihovna v objektu F.Šrámka a to nákladem 148 tis.Kč. K nové pískovače byl zakoupen potřebný kompresor za 25 tis.Kč a tlaková nádoba na vodu za 21 tis.Kč. Vybavení počítačovou technikou vč.tiskáren a scannerů bylo za 282 tis.Kč, fotoaparáty a objektivy zakoupeny za 77 tis.Kč. Pro archeologické oddělení byl zakoupen detektor kovů za 28 tis.Kč. Dále byl zakoupen drobný majetek jako např. stříkácí pistole,lupenková pila,transportní vozík, krabice na sbírkové předměty, knižní vzpěry a další drobné zařízení do laboratoří. Programové vybavení nad 7 tis.Kč nebylo pořízeno.

Celkové náklady na publikační činnost činily 1 347 tis.Kč, z toho 4 ks publikací pro INTERREG za 240 tis.Kč. Z částky 1 107 tis.Kč bylo použito na financování

pravidelně vydávaných publikací /Výběr, Sborník PŘV, JSH a AVJČ/ 377 tis.Kč a náklady na další publikační činnost činily 730 tis.Kč. Jsou to především publikace: Zlatá stezka, kniha F.A. Gerstnera: Zprávy ze Spojených států..., Supplementum 3, Český kráter, Česko-německá problematika a další. Publikační činnost byla realizována za podpory zřizovatele a dále z reklamní činnosti.

Všechny uvedené účelové prostředky v oddílu „ROZPOČET“ byly použity a plně vyčerpány ke stanoveným programům.

V rámci reklamní činnosti JČM obdrželo v roce 2007 celkem 421 tis.Kč. Reklamu a propagaci jako hlavní partner JČM si objednala ČEZ Temelín a přispěla částkou 300 tis.Kč. Další dlouhodobý partner 1.JVS v Českých Budějovicích přispěla částkou 84 tis.Kč, dále SKANSKA a.s. Brno částkou 30 tis.Kč na publikační činnost.

Student Agency Brno přispěla na výstavu Nový Zéland částkou 3 tis.Kč a EDWARD & Paul s.r.o. Dobrá Voda u Českých Budějovic částkou 4 tis.Kč na Dny evropského kulturního dědictví.

Čerpání prostředků z dotace ze SR – ISO za rok 2007:

- program ISO/D – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí; zde jsme obdrželi dotaci v částce 283 tis.Kč na zhotovení a montáž pojízdných regálů do nových depozitářů entomologického a botanického v objektu L.B.Schneidera; dotace byla vyčerpána a obdrželi jsme na dofinancování částku 686 tis.Kč od zřizovatele.

Pojízdné regály byly pořízeny celkovým nákladem 969 800,- Kč.

Jako spoluřešitelé jsme se zúčastnili grantového projektu: Keltové a Germáni v 1.stol.Př.Kr.v Čechách a ve stř. Evropě. Grant od GA ČR je na tři roky. Pro rok 2007 JČM obdrželo provozní částku 126 tis. Kč, která byla vyčerpána na daný projekt. Spoluřešitelem uvedeného projektu za JČM je PhDr. Petr Zavřel.

Z programu na podporu tradiční lidové kultury pro rok 2007 byly od MK ČR poskytnuty tři dotace na projekty:

- Lidová religiozita – celkové náklady činily 227 449,- Kč, z toho dotace 140 000,- Kč. ,

- Sídlo, dům a bydlení – celkové náklady činily 142 341,- Kč, z toho dotace 90 000,- Kč. ,

- Režný: Ze života na Prácheňsku vážně – nevážně i darebně -celkové náklady činily 158 095,50 Kč, z toho dotace 110 tis. Kč.

Uvedené dotace byly vyčerpány ke stanoveným účelům a v souladu s podmínkami pro přidělení dotace.

INTERREG IIIA Česká republika – Rakousko – projekt : „Muzeum – prostor pro partnerství, prostor pro společnou historii i současnost“.

Cílem projektu bylo zkvalitnění dalšího rozvoje vzdělání, vědy a výzkumu v oborech společenských a přírodních věd a rozvoj spolupráce s rakouskými partnery. Doba realizace vzdělávacích akcí uvedeného projektu byla od 2.5.2005 do 31.12.2007. V rámci projektu byly zahrnuty výdaje investiční i neinvestiční, a to celkem ve výši 1 990 926,- Kč. Financování projektu bylo za účasti dotace ze státního rozpočtu a strukturálních fondů EU.

Na tento projekt byly v roce 2007 čerpány pouze provozní prostředky ve výši 870 tis.Kč. Projekt byl k 31.12. 2007 ukončen a během měsíce ledna 2008 bude zúčtován.

Jihočeské muzeum uspořádalo v roce 2007 celkem 31 výstav, z toho 28 výstav základních a 3 výstavy putovní. Celkové náklady vynaložené na realizaci výstav

činily 284 792 Kč.

Celkový počet návštěvníků ve výstavách a expozicích činil 47 766 osob, z toho ve školních výpravách 19 798 osob.

III. INVESTIČNÍ ČINNOST ZA ROK 2007

Hlavní investiční akcí v roce 2007 bylo pokračování a dokončení rekonstrukce a modernizace objektu L.B.Schneidera v Českých Budějovicích. Další akcí bylo zpracování projektu na rekonstrukci a modernizaci hlavní budovy muzea. Na tyto akce JČM dostalo investiční dotaci celkem 6 600 tis.Kč a dotace byla k uvedenému účelu vyčerpaná.

Z investičního fondu JČM mimo dofinancování staveb pořídilo stroje a zařízení a to např.:

- nízko-podtlakový stůl za 222 754,- Kč,
- odtryskávací přístroj za 285 600,- Kč
- mříže do oken v suterénu hlavní budovy muzea.

Nakoupené stroje budou využívány ke konzervaci sbírkových předmětů.

IV. PLNĚNÍ ROZPOČTU ZA ROK 2007 / v tis. Kč/

Položka	rozpočet	skutečnost	rozdíl	% plnění
Tržby:				
vstupné	600	549	- 51	91,50
publikace	180	250	+ 70	138,89
ZAV	1 300	1 058	- 242	81,38
nájemné	100	89	- 11	89,00
konzervátorské služby	50	65	+15	130,00
reklama a ost.služby	370	463	+ 93	125,14
tržby za nápoje	0	18	+ 18	
úroky	0	3	+ 3	
ostat. výn.vč.aktivace	0	1 008	+1 008	
-----vlastní				
tržby celkem:	2 600	3 503	+ 903	134,70
dotace ze SR + ost.přísp.		1 144	+ 1 144	100,00
příspěvek na provoz	27 660	27 660	0	100,00
Výnosy celkem:	30 260	32 307	+ 2 047	106,76
Náklady:				
spotř.materiálu	2 337	2 803	+ 466	120,00
prodané zboží	180	255	+ 75	141,67
sp.potravin-reprefond	25	25	0	100,00
sp. energií	1 540	1 526	- 14	99,10
opravy a udržování	1 350	1 475	+ 125	109,26
restaurování sbírk.před.	870	1 012	+ 142	116,32
cestovné	200	217	+ 17	108,50

ostatní služby	4 100	5 565	+1 465	135,73
v tom: nákup sbírk.př.	290	229	- 91	78,97
mzdové náklady	12 455+77	12 532	0	100,00
v tom: platy zaměst.	12 135+12	12 147	0	100,00
OON	320+65	385	0	100,00
Zák.SP+ ZP	4 360	4 345	- 15	99,66
Zák. sociál.náklady	243	243	0	100,00
daně a poplatky	0	4	+ 4	-
jiné ostatní nákl.	100	75	- 25	75,00
odpisy DM	2 500	1 949	- 551	77,96
Náklady celkem:	30 260 +77	32 026	+ 1 689	105,57
Hospodář.výsedeček:	0	+ 281	+ 281	-
Počet zaměstnanců	55	55	0	100,00
Průměr.měs.plat v Kč	18 386,-	18 386,-	0	100,00
Dotace na inv.od zříz.	6 600	6 600	0	100,00
Použití invest.fondu	4 200	3 435	- 765	82,00

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2007

Muzeum je organizačně členěno na 9 samostatných oddělení, jejichž vedoucí jsou přímo podřízeni řediteli.

Oborové složení a personální obsazení jednotlivých oddělení v roce 2006

1. Sekretariát ředitele

Mgr. Pavel Šafr	- ředitel muzea
PhDr. Matra Zavřelová	- zástupkyně ředitele
Helena Bürgerová	- sekretariát, personální agenda
PhDr. Mgr. Marcela Macková	- lidová kultura
Bc. Pavla Šmídová	- centrální evidence sbírek (CES)
Jindřiška Šimánková	- referentka pro evidenci sbírek
Martin Dvořák	- operátor počítače

2. Oddělení společenských věd

Mgr. Jiří Petráš dějin	- vedoucí oddělení, historik nejnovějších dějin
PhDr. František Krejča	- etnograf
Mgr. Leoš Nikrmajer	- historik novějších dějin
PhDr. Nora Jelínková	- historička umění
PhDr. Jiří Chvojka	- numismatik
Mgr. Eva Sklenářová	- numizmatička (od 10.9.2007)
Irena Tauerová	- správkyňe etnografických sbírek
Bc. Petra Prokopcová	- kurátorka sbírek divadelního a hudebního archivu (MD)
Markéta Landová	- správkyňe uměleckoprůmyslových sbírek

Pavla Svobodová	(MD)
Lenka Němcová	- konzervátorka - dokumentátor, správkyně uměleckoprůmyslových sbírek
Jan Török	- konzervátor
Karel Zámek	- konzervátor

3. Oddělení přírodních věd

RNDr. Petr Bürger	- vedoucí oddělení, zoolog
RNDr. Petr Rajlich, CSc.	- geolog
Mgr. Zdeněk Kletečka	- entomolog
Mgr. Miroslav Beran	- mykolog
Ing. Martin Lepší	- botanik
Eleonora Krotká	- preparátorka

4. Archeologické oddělení

PhDr. Petr Zavřel	- vedoucí oddělení, archeolog
Mgr. Zuzana Thomová	- archeolog
Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.	- archeolog
Ladislav Bílý	- terénní technik, dokumentátor
Dis. Karel Vávra	- terénní technik, dokumentátor
Tomáš Kolegar	- terénní technik, dokumentátor
Leona Töröková	- konzervátorka keramiky
Marie Vojtová	- administrativa, knihovna, archiv
Hana Křelinová	- úklid

5. Knihovna

Mgr. Helena Stejskalová	- vedoucí oddělení, kurátorka historických knižních sbírek
Dagmar Fraňková	- knihovnice
Jana Klimešová	- knihovnice
Helena Jakešová	- fotografka

6. Programové a propagační oddělení

PhDr. Jaroslava Landová	- vedoucí oddělení
Kamila Koubová	- aranžérka, výtvarnice
Vlasta Bícová	- provoz vrátnice
Blanka Irová	- provoz vrátnice
Martin Bach	- průvodce
Vlasta Bednářková	- průvodkyně
Barešová Barešová	- průvodkyně
Johana Bürgerová	- průvodkyně

Jitka Došková	- průvodkyně
Ludmila Kojanová	- průvodkyně
Josef Placer	- průvodce
Marie Spurná	- průvodkyně
Marie Vokálová	- průvodkyně

7. Ekonomické oddělení

Ing. Ludmila Kotásková	- vedoucí oddělení, ekonomka
Ludmila Pouzarová	- mzdová účetní
Stanislava Hálová	- materiálová účetní

8. Provozně technické oddělení

Ing. Jozef Mikitin	- vedoucí oddělení (+ 7.12.2007)
Dušan Ambrož	- údržbář, truhlář (do 31.7.2007)
Václav Ciml	- údržbář, řidič
Vojtěch Krninský	- údržbář, elektrikář
Luděk Švec	- údržbář, truhlář (od 1.3.2007)
Anna Popelová	- úklid
Jitka Šimková	- úklid (od 10.9.2007)
Helena Wagnerová	- úklid (do 31.8.2007)

9. Tvrz Žumberk

Roman Josefík	- vedoucí pobočky
František Pesinger	- průvodce
Dana Petrová	- průvodkyně (od 1.5. do 30.9.2007)
Antonie Josefíková	- úklid (od 15.3. do 15.11.2007)

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	Počet akcí	Počet návštěvníků
Expozice	6	11 698
Výstavy	31	36 068
z toho zdarma		8 348
Exponát měsíce	9	*
Přednášky	72	3 332
Vycházky	25	760
Spolupráce se školami	34	824

Ostatní akce	131	7 971
Celkem:	308	60 653

*evidence návštěvníků je shodná s návštěvníky muzea

Návštěvnost expozic a výstav podle objektů:

Jihočeské muzeum, Dukelská 1	41 826
z toho - expozice	6 781
- výstavy	35 045

Tvrz Žumberk	5 940
z toho - expozice	4 673
- bašty	244
- výstavy	1 023

Muzeum koněspřežky - uzavřeno z důvodu úprav přilehlé komunikace

CELKEM : návštěvníků expozic a výstav 47 766

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence (CES) - rok 2007

Fond	Počet přír. čísel	Počet ks (celkem)	Sběr ks	Koupě ks	Dar ks	Vlastní činnost	Staré fondy	Převod ks
Archeologie	25	3 831	3 831	-	-	-	-	-
Umělecký průmysl	48	108	-	96	6	-	6	-
Národopis	14	67	-	61	6	-	-	-

Numismatika	12	41	2	6	33	-	-	-
Současnost	69	468	351	117	-	-	-	-
Kapitalismus	48	169	-	122	45	-	2	-
Fototéka	8	12	7	5	-	-	-	-
Botanika	5	4 806	2 138	2 668	-	-	-	-
Entomologie	4	876	876	-	-	-	-	-
Mykologie	2	470	470	-	-	-	-	-
Geologie	4	183	127	56	-	-	-	-
Zoologie	5	5	5	-	-	-	-	-
Knižní sbírky	2	10	-	10	-	-	-	-
Grafické listy	5	5	-	5	-	-	-	-
Výtvarné umění	1	1	-	-	-	-	1	-
Celkem	252	11 052	7 807	3 146	90	-	9	-

Zpracovala: Bc. Pavla Šmídová (CES)

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) - rok 2007			
Fond	Inv. čísla	Počet kusů	Počet přír. čísel

Numismatika (rekatalogizace)	40 (2 441)	40	10
Kapitalismus	472	953	141
Socialismus	609	1 218	210
Botanika	13 821	13 821	8
Entomologie	122	2 452	1006
Fototéka	27	1 027	27
Umělecký průmysl	251	292	71
Národopis	306	454	8
Rukopisy	2	2	2
Grafika	6	6	6
Literární archiv	2	2	2
Písně a modlitby	65	65	-
Geologie	190	281	54
Archeologie	304	11 750	24
Výtvarné umění	3	3	3

Celkem:	18 661	32 366	1 572
----------------	---------------	---------------	--------------

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2007

Fond	Počet ks
Archeologie	1
Entomologie	1
Celkem	2

PŘÍLOHA 4

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

tel.: 387 929 311

stálá expozice

příroda jižních Čech, horniny, nerosty, houby jižních Čech,
pravěk a středověk, uměleckohistorické sbírky, umělecké kovářství a zámečnictví
, lidová kultura jižních Čech

tématické výstavy

otevřeno: úterý - neděle, svátky 9-12:30 a 13-17:30 hodin

Muzeum koněpřežky, Mánesova 10, České Budějovice

tel.: 386 354 820

stálá expozice

památky koněpřežní železnice na území města
národní kulturní památka v Českých Budějovicích
/uzavřeno z důvodu úprav přilehlé komunikace/

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

tel.: 386 362 124

stálá expozice

lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,
lapidárium Jihočeského muzea umístěné v rekonstruovaných baštách tvrze

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky 9 – 16 hodin

květen – září: úterý – neděle, svátky 9 – 17 hodin